

tabor

taborniška revija
XLVIII 2003 450 SIT

10

ROT * ROVERWAY 2003

KDAJ?	KAJ?	KDO?
13. - 19. oktober	Teden vseživljenskega učenja po Sloveniji	tvu.rutka.net tvu.acs.si
18. oktober	Čistilna akcija Šmarne gore Ljubljana	vidkul@rutka.net rar.rutka.net
18. - 19. oktober	Močne ukane (Rod dveh rek) Medvode	peter.slapsak@guest.arnes.si rdr.rutka.net
18. - 19. oktober	46. JOTA (Jamboree on the air) in JOTI (Jamboree on the Internet)	www.scout.org/jota joti.rutka.net
24. oktober - 2. november	Vodniški tečaj (Rod zelene Rogle) Skomarje nad Zrečami	emil.mumel@guest.arnes.si
6. 7. december	ZNOT (Rod skalnih taborov) Domžale	janez.anzin@mercator.si rst.rutka.net

Luč miru iz Betlehema bo letos prispela v Slovenijo v soboto, 13. decembra.

UVODNIK

Taboru je tokrat v intervjuju Matjaž Jesenšek - Jess pripovedoval o svojih izkušnjah in nam razkril skrivnosti seascoutinga. Katarini pa je Meti zaupala toliko zanimivosti, da smo Lupo morali razširiti kar na dve strani.

Taborniki so nam obširno poročali z Roverwaya na Portugalskem. Oglasili so se tudi predstavniki rodov, ki

so se ga udeležili. Požel je veliko pohval, nekateri pa so malo tudi potožili.

Prav tako so z novo zasedbo na podeželje Portugalske skočila tudi popotovanja.

Prvič pa se nas s prispevkom pozdravlja in prinaša svež veter nov urednik mednarodnih strani Matic Stergar.

NAPOVEDNIK	2
UVODNIK	2

AKTUALNO

INTERVJU - Jess	4
ROT	8
POD LUPO	10

IZ PRVE ROKE

ROVERWAY 2003	12
MEDNARODNE KREATIVNE DELAVNICE	21
TOTEM	24

STROKOVNO

OKOLJE	27
FILATELIJA	30
KREATIVNO	33
ORIENTACIJA	34
ASTRONOMIJA	36
NARAVA	38
KOSOBRIIN	39
MEDNARODNE	40

RAZVEDRILLO

POPOTOVANJA	42
TRENTKI	44
JEŽKOV KOTIČEK	45
Z ZNANJEM DO ODGOVORA	46
STRIC VOLK	46
KRIŽANKA	47

INTERVJU - Jess, stran 4

Matjaž Jesenšek - Jess. Svet zagleda sredi marca 1974, ko se Kokta, pijača naše in vaše mladosti, toči že celih 20 let.

ROT, stran 8

Predvsem nova prijateljstva, da se bomo vrnili zadovoljni in seveda dosegli čim višjo uvrstitev.

ROVERWAY 2003, stran 12

40 članska odprava Zveze tabornikov Slovenije se je v začetku avgusta udeležila največje evropske taborniške akcije v letu 2003 - Roverwaya na Portugalskem.

Glavni urednik: Igor Bizjak
 Odgovorna urednica: Meta Penca
 Predsednik izdajateljskega sveta: Marjan Moškon
 Uredništvo: Katarina Drenik (urednica priloge Medo), Aleš Skalič (urednik priloge Gozdovnik), Jaka Bevk-Šeki (ilustracije), Aleš Cipot, Primož Kolman, Marta Lešnjak, Frane Merela, Barbara Papež-Lrga, Tadej Pugelj-Pugy, Iris Skrt-Dina, Tina Bržan, Jure Habjanič-Jež in Matic Stergar.
 Ustanovitelj, izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije. TABOR sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.
 NASLOV UREDNIŠTVA:
 Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01 300 08 20, fax 01 43 61 477, e-pošta: zts@guest.arnes.si.

WWW: <http://www.zts.org>
 Cena posameznega izvida je 450 SIT, letna naročnina je 4200 SIT, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštnino.
 Transakcijski račun: 02010-0014142372.
 Rokopisov in fotografij ne vračamo.
 Upoštevamo samo pisne odgovore do 31. januarja za tekoče leto.
 DDV je vračunan v ceno.
 Grafična priprava in tisk: Tridesign d.o.o., Ljubljana
 Tabor je tiskan na papirju SORA mat lux, proizvajalca Goričane, Medvode d. d.
 Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Naslovnica: Pugy

INTERVJU

Tina Bržan,
Rod morskih viharnikov Portorož

Z nogami v vodi

Matjaž Jesenšek - Jess. Svet zagleda sredi marca 1974, ko se Kokta, pijača naše in vaše mladosti, toči že celih 20 let. Prvi šotor postavi v rodnih Gorjah, poključki taborniki mu pri krstu nadenejo ime Medo. Nato se preimenuje v Spidi Medo. Po zaključku srednje šole na Jesenicah odide v Ljubljano in pridobi izobrazbo varnostnega inženirja. Sedaj že poznan kot Jess. Opravi izobraževanje inštruktorja druge stopnje. Pot ga zanese na dekanske oljčne terase. Poletje še zmeraj preživlja v bohinjski Gozdni šoli. Pogosteje začne uporabljati besedo *ma* in *alora* in se izuri v gorenjskoprimorskem naglasu. Sedaj zaposlen kot inštruktor praktičnih vsebin v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Luciji. Z japonskim štirikolesnikom nabira kilometre širom po Sloveniji - aktivno taborništvo zahteva pogon na vsa štiri kolesa. V Bohinju še vedno poznan kot primabalerina Labodjega jezera v praizvedbi inštruktorske šole. Od oktobra načelnik za program ZTS.

Kje se je začelo tvoje taborništvo? Kam sežejo tvoje taborniške korenine?

V leto 1985, v Gorje. Klapa, okoliški mulci so bili na taboru in prišli nazaj vsi navdušeni: "Gremo k tabornikom!". In tako se je začela tudi moja pot v 5. razredu.

Od kod pa tvoje taborniško ime?

Jih imam več (*smeh*). Jess je zadnje. Krščen sem bil kot Medo, potem sem bil Spidi Medo, zdaj sem pa Jess.

Tabornik si postal pri enajstih. Kakšen pomen ima taborništvo zate sedaj, po osemnajstih letih? Se je kaj spremenilo?

Prej sem bil tam zaradi klape. Mi smo bili okoliški otroci, bili smo skupaj in smo se lepo imeli. Z leti pa mi je taborništvo malo zamrlo. Potem pa je bil v bistvu tisti notranji klic, da sem našega starešino Roka Pančurja (*op.p. starešino Poključskega rodu*) malo spodbudil, da sva sama ponovno začela in rod spravila na noge. Tako da ... nekaj mi mora pomeniti.

Po Emilu Mumlu in Tomažu Strajnarju - Blondiju, prevzema žezlo načelnika za program Matjaž Jesenšek - Jess. Pomočnik za vejo GG je Vojko Vičič - Vičo, za vejo PP pa Polona Čeligoj - Vida. Pomočnik za vejo MČ še ni imenovan.

Prefinjeni gibi baletke Jessa v Labodjem jezeru sredi Gozdne šole

Če bomo vsi sodelovali, bili pripravljeni skupaj doseči cilj, se bomo zelo fino peljali.

Zamrlo je, ko si bil PP?

Ja. Res je. Moja osebna izkušnja je bila taka, da je bilo polno drugih stvari, raziskovanja kot takega. Preskok je bil zelo velik. Recimo, voziti sem se moral v srednjo šolo, poleg tega sem bil zelo aktiven v različnih športih. Preprosto ... In v bistvu je bilo tako, da tudi klapa ni bila več skupaj, vsak po svoje je odšel in smo se zato malo porazgubili.

Zakaj si potem prišel nazaj?

Ne vem ... notranji klic je bil ... ne vem ... to je bilo čisto tako ...

Kakšen je bil prehod h koprskim Srebrnim galebom? Koliko let si sedaj tu?

Tretje leto. Ja, služba ... preselil sem se, novo okolje. Ko sem se preselil sem dol, sem še vedno deloval v Pokljuškem rodu. Sicer slabo in ne ravno toliko, kot bi si sam želel in verjetno ne toliko, kolikor bi si drugi želeli. Tukaj pa so me mladi prišli vprašat, kaj mislim o tem, da bi z njimi kaj počel, ker so slišali, da je Jess tu. Sem nekako prijateljsko odšel in imam še zmeraj zelo dobre stike s Pokljuškim rodом.

Razlika med Primorkami in Gorenjkami?

Smeh (op.p. mlada dama mojega sogovornika je Primorka) .

Ali sploh obstaja?

Čuj, kaj ti jaz vem ... ne vem ... ne, mislim da ne. (malo tišine) Po mojem, kaj pa vem ... Primorke, se mi zdi, če so ta prave, so malo bolj odprte kot pa Gorenjke... ma ne bom nič govoril... (smeh)

Jadral si z največjo slovensko jadrnico razreda VOR 60 Veliki Vibarnik. Kako je bilo?

Bilo je leta 2000. To je bilo v povezavi s službo. Gostili smo Lions klub. Pri nas smo imeli mladi kamp Lionsov in potem sem se lahko udeležil tega jadranja po Piranskem zalivu.

Morske bolezni nimaš?

Ne še (smeh).

Je tvoje domovanje na obali vzrok za zanimanje za seascouting?

Ne. Morda posledično. Ko sem bil še mulc, smo se leta 1987 udeležili vsejugoslovanskega zleta na Adi Ciganliji in so se eni tipi z modrimi kroji pripeljali po reki Savi. Slišal sem, da so to porečani. In med drugimi je bilo zraven tudi ogrom-

Jess je stari maček inštruktorske šole. Tečajniki smo ga spoznali kot mentorja, kanarčka ali vodjo tečaja. Letos se je iz šole umaknil in prepustil vajeti mlajšim.

no Slovencev. Zdelo se mi je čudno, kako hudiča se to več ne razvija. Potem, posledično, ko sem se pač preselil sem dol in ker vidim možnosti za to.

Kaj pravzaprav je seascouting?

Oblika delovanja v okolju je voda. Tako kot je sedaj nam samo po sebi umevno, da za taborništvu pojmuje mo gozd, je pri seascoutingu voda in vse aktivnosti so tu vezane na vodo. Vse ostalo, metode in drugo, ostaja enako. Organizacija je zunaj zelo različna. Irci imajo čisto ločeno seascouting, scouting in airscouting in se ločijo že v osnovnem programu. Švedi pa imajo to v sami organizaciji in v obliki programa razvijajo razne interese. Mislim, da se tudi mi bolj nagibamo v to stran - da bi to bila dopolnitev programa.

Ne gre torej samo za morje, ampak tudi za jezera in reke.

Vse kar se vode tiče. Vse kar je povezano z vodo - to je seascouting.

V Sloveniji ste začeli s to pobudo jeseni lansko leto. Pa si rodovi to sploh želijo? Kakšen je odziv?

Ko sem se jaz pogovarjal z ljudmi, jih to zanima. Ampak,

Vse kar je povezano z vodo - to je seascouting.

stvar je v tem, ko je treba kaj postoriti, nas je pa le peščica. Marko Baruca mi je predstavil idejo in bom povprašal obalne rodove, da bi osnovali obalni klub PPjev, kjer bi se s seascoutingom začeli dejansko aktivno ukvarjati. Skratka, da bi bil to en lep primer povezovanja med rodovi.

Če bi te nekdo pocukal za rokav in želel, da mu obrazložiš razliko med besedo tabornik in skavt, kako bi mu odgovoril? Sploh obstaja razlika?

Jaz bi mu samo rekel, da je tabornik pač slovenska besedna izpeljanka skavta. Vse ostalo, lastnosti in drugo, ostaja isto. Em ... tako bi rekel ... pri nas, ker nas pač poznajo kot tabornike, smo taborniki, dočim se zunaj zmeraj predstavljamo kot skavti in dejansko smo skavti, ker smo člani največje

V letu 2004 se pripravlja prvi tečaj za vodje posadk ob pomoči irskih skavtov. Delovna ekipa uvajanja seascoutinga: Matjaž Jesenšek, Nina Arnuš, Igor Ajdišek, Črt Rudman, Ivo Štajdohar, Mitja Lamut.

Hočemo približati ta razkol, ki smo ga opazili: "Vi na zvezi.". Rabi bi, da bi v tem mandatu predvsem to naredili, da spet pridemo skupaj.

skavtske družine. To ime se mi ne zdi tako zelo sporno, kot ga nekateri vidijo.

Leta 1997 so bile glasne pobude v ZTS o ustanovitvi nove starostne veje "roverjev" za starost od 19 do 26 let. S pobudo niso uspeli. Kaj meniš o tem?

Moje mnenje je ... Stvar je taka: dela se na vzgojnih ciljih in če bomo videli, da je interes mladih, da bi se program nadaljeval do 25-ega leta, ne vidim nobenih ovir. In če je interes, da delamo v tej smeri, potem sem prvi oziroma bom prvi kričal za to. Ampak morajo priti pametne pobude in ne samo: "Ja, mi bi imeli.", "Zakaj?", "Ker ne bi imeli vijoličaste rutke".

Manjka vsebina?

Ja.

Več o porečanih in pomorskih skavtih najdete na www.seascouts.org ali povprašajte na rutkini mailing listi seascouting@liste.rutka.net

Oktoberja začenjaš z delom programskega načelnika ZTS. Bo mandat, za katerega te je izvolilo več kot 80 odstotkov volivcev, dovolj dolg, da ti bo z ekipo uspelo postaviti temelje za programske spremembe in novosti, ki ste si jih zastavili?

To je zastavljeno že 3 leta. Blondi je že začel s tem in imava, kar se programa tiče, zelo usklajene ideje, kaj naj bi program v ZTS bil. Tako da v bistvu nadaljujemo delo. Predvsem pa se bomo sedaj ukvarjali z human resource managementom.

Human resource managementom?

To so človeški viri. Skratka, kako pridobiti ljudi, da bodo pripravljene pomagati pri programu. Potrebujemo približno 130 ljudi, ki so pripravljene prispevati k programu in seveda tudi naprej posredovati in delati.

Se lahko izmed okoli 8000 tabornikov, kolikor nas neuradno je, najde 130 takih?

Mislím, da s pravim pristopom in s pravimi stvarmi se da. Če bomo znali ljudem ponuditi osebni napredek, se mi zdi, da jih toliko lahko najdemo in skupaj nekaj naredimo. Med drugim je tudi vikend 4. in 5. oktobra namenjen temu, da se srečamo vsi, tudi rodovi. Da povemo, kam hočemo peljati svojo barko in da bomo vsi sodelovali pri tem, tudi rodovi. Hočemo približati ta razkol, ki smo ga opazili: "Vi na zvezi". Rabi bi, da bi v tem mandatu predvsem to naredili, da spet pridemo skupaj in da se rodovi nekako zblížajo in seveda, da je tudi malo večje zaupanje.

Zaposlen si na Centru šolskih in občolskih dejavnosti kot inštruktor praktičnih vsebin. To je zelo blizu taborništva.

Ja, moj način življenja je tudi moja služba.

Idealen poklic torej?

Ja. Em . . . nekaj stvari bi bilo treba popraviti, pa ne glede službe in dela, ampak drugih stvari.

Iz Slovarja skavtskih izrazov:

BRANCH/POSEBNA OBLIKA SKAVTSTVA
Specializacija v tehničnem smislu (n.pr. pomorsko skavtstvo, letalsko skavtstvo) ali skavtstvo za posebno skupino mladih (n.pr. razširjeno skavtstvo (Extension Scouting), osamljeni-pustinjski skavti).

SEASCOUT do it everywhere

ROT

Pugy (foto Pugy, Jure in Martin)

ORGANIZACIJA Z ODLIKO ROT 2003 – ŠKOFJA LOKA

Osnovni podatki

Kje: Škofja Loka**Kdaj:** 26. – 28.9.2003**Kdo:** 42 ekip iz cele Slovenije (17 popotniki, 6 popotnice, 14 grče, 5 grčice) kot tekmovalci in okoli 70 prizadevnih članov večinoma iz Rodu svobodnega Kamnitnika.**Vreme:** idealno – sončno**Vzdušje:** taborniško

Pred in po tekmi

Predvsem nova prijateljstva, da se bomo vrnili zadovoljni in seveda dosegli čim višjo uvrstitev (stopničke)

Amadej, Rod jezerski zmaji Pošasti iz omare

Kar smo si zastavili nam je uspelo. Proga ni bila preveč zahtevna, vseeno pa dovolj dolga, da je na nogah nastal tudi kakšen žulj.

Da preživimo in da sem do ponedeljka v Ljubljani. Rezultat? Pomembno je, da pridemo do cilja.

Svit, Zmajev rod KPD Zenica II.

Bilo je kar težko, veliko hoje vendar precej manj kot lansko leto. Ker smo na Rotu prvič, smo zadovoljni z rezultatom.

Iz Šoštanja smo prišle, bolj nepraviljene. Ne štartamo na visoka mesta, ker nam je pomembno, da se bomo imele fajn.

Tina in Tina, Rod Pusti grad Pečene piške

Zanimiva izkušnja, spoznale smo veliko novega in se veliko naučile; v duhu tega smo že napravile plan izboljšav za naslednje leto.

Pričakujem zabavo, dogodivščino in toplo noč. Rezultat? Najprej je pomembna zabava, potem pa rezultat.

Aljoša, Rod kraški viharniki Jljni

Imeli smo se super. Vse pohvale organizatorju. Noč je bila malo hladna, rezultat pa dober

In zakaj je šla zmaga v roke RMT-jevcev?

Blaž Grapar: »Drobne finese in verjetno tudi dejstvo, da ostali konkurenti niso bili tako dobri. Tudi mi smo napravili nekaj napak in zaradi tega je bil negotovost in napetost do samega konca tekmovanja. Zmaga je tako še toliko bolj sladka.

Fairplay?

Marko Ranzinger – Razi, RJZ: »Letošnja tekma je bila, kar se tiče fairplay-a zelo dobra. Ekipa so spoštovala tako tekmovalnost, kot tudi medsebojno pomoč in druženje. Tako še enkrat pohvala organizatorju in seveda vsem ekipam, ki so sodelovale.«

Pritožbe ekip?

Blondi - glavni sodnik: »Pritožb ni bilo veliko, večinoma pa so bile veza-

Večni tekmeči

Peter, Rod jezerski zmaji Svizci

Pričakujemo neizmerno doživetje neokrnjene narave, srečanje s starimi prijatelji in morda tudi kakšno dobro uvrstitev – med prvimi in četrtem mestom.

In po tekmi:

ROT je bil zelo dobro organiziran; lahko se primerja z organizacijo v Novem mestu. Tudi mi smo zadovoljni, saj bomo osvojili tretje mesto.

Jure, Rod močvirski tulipani Ati Roman

Prišli smo z namenom obuditi stare dobre čase in tekrovati (dirkati). *Rezultat?* Dober, odličen, najboljši – samo da bo. *Mesto?* Med prvimi.

Bilo je zelo v redu, organizacija celo odlična. Prvi dan je bilo sicer precej hoje po cestah, drugi dan pa je bil zanimiv tudi z vidika orientacije.

ne na nepoznavanje propozicij tekmovanja; ekipe same naredijo napako, potem pa skušajo »iztržiti« dodatne točke na račun sodnikov.«

Sponzorji?

Urša RSK: »Sponzorji so se v Loki zelo dobro odzvali. Seveda smo jim razložili, da smo škofjeloški taborniki or-

ganizatorji akcije; ker pa je šlo za državno tekmovanje, je bila pripravljenost še toliko večja.«

Urša se v imenu organizatorja zahvaljuje: Sign factory d.o.o., KGZ Škofja Loka, Mercator d.d., Mobitel d.d., PEKS, Zajček, Slaščičarstvo sladke sanje, Intersport, Termo, Hotel Transturist, mesarija, Štajnbirt, DISS, Sivka, Črna

mačka, Tana, urarstvo Plantarič, ZOO hobi, Turistični izdelki, Hiška, Stik, zavarovalnica Čelik, Alpcolor, Odeja.

Zanimivost

V ekipi Gazeline nogice (RHV) je tekmovala tudi Joke iz Belgije. zelo všeč. Predvsem je bila navdušena nad številom ekip, ki se jim v tej starosti še vedno da prihajati na take preizkušnje. Tekmovanje ji je bilo všeč, predvsem orientacija. Kljub študiju geografije je imela največ težav pri topotestu - zaradi prevoda v angleščino seveda.

Prva mesta

Popotniki: Efenkova, RJZ, Velenje

Popotnice: Panirane bučke, RMT, Ljubljana

Grče: Ati Roman, RMT, Ljubljana

Grčice: Karfjole Ljubezni, RaR, Ljubljana

Skupna zmagaja: Rašiški rod, Ljubljana

Sicer pa si rezultate lahko pogledate v Taborniškem vestniku.

ROT 2004 (organizator RaR, Ljubljana)?

Vid Kulovec, RaR: »Naslednji rod zna biti tehnično in orientacijsko malo bolj zahteven kot letošnji, poleg tega pa bo na bivaku zagotovo golaž s krompirjem.«

METI

Katarina in Aleš

Meti BUH
leta: po zraku (22 let)
Rašiški rod
Ljubljana - Šmartno

Meti: a veš

Pesem, ki jo žvižgaš/poješ na latrini?

Povsod pojem, samo na latrini pa res ne. Sploh na naših. Lani so fantje naredili žensko latrino tako, da je zadnjo stranico včasih odpihnili in si se kazal direkt na cesto. Tako da raje pohitim J.

Naj del dneva?

Recimo zdajle. In jutro (ampak jaz vedno zaspi).

Kaj boš, ko boš velika?

Nikoli ne bom velika, ker bom še vedno 159 in pol.

"Ko bom velika,
bom Maruša
Mrak."

Kaj si pa hotela biti, ko si bila majhna?

Zdravnica! In sem popisala dva zvezka nečitljivih receptov.

Koliko tekmovanj letno obiščeš?

ROT in NOT vedno. Svoje vrle mladce spremljam na GG tekmovanja, pa še na kakšen orientiring grem kdaj. Potem pa hodim še na matematična tekmovanja pa veselo šolo pa miss Slovenije...

Kotiček, kamor pobegneš, ko...

Ko mi je lepo, pobegnem... ko je res "safr" ... zatečem se k Emilu Mumlu.

Naj šport: A je potepanje šport?

Najboljše na svetu je, da spakiraš torbe in se odpraviš s kolesom nekam, kjer še nisi bil.

"Ko mi je hudo,
grem
v gmajno in obje-
mam
drevesa."

"Zagotovo je
še kakšen hobi...
zbiranje suhih
cvetlic."

Navijaš za:

Hitre polže plemenite (to je moj vod).

Hobi:

Saj to so bili vsi moji hobiji, kar smo do sedaj povedali. Bioprocenništvo J. Potepanje. Smučam – to pa res. Risanje! Risanje za Katarino Drenik! To!

Pri tabornikih že od...

takrat, ko sem bila še zelo, zelo majhna, manjša od 159 in pol.

Taborniška anekdota:

Ena je iz svežih vodniških let, ko sem peljala četrte razrede na bivak. No in nekemu fantu je uspelo pasti dol z majhne brvi. Ko je prišel po sekiro, smo mislili, da gre po drva in se ni nihče sekiral. On je šel pa posekat brv, ker je bil pač jezen nanjo.

Pa še ena nova. Letos na MČ taboru mene ni bilo in sta imela Zufo in Traven vod z imenom »Meti Buh«. Imeli so celo vodovo himno (Meti Buh - ma kruh...), in vodnika sta se lahko končno drla »Meti Buh, sem!« in »Meti Buh, zobe umit!«

"Priznam pa skesano, da sem "špricala" en tabor."

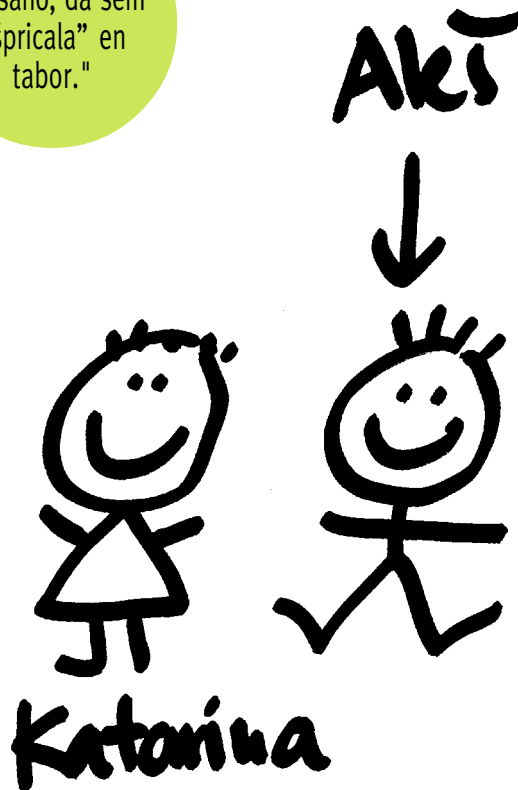
"Ko si tak star, organiziraš tekme."

"Risanje za Katrino Drenik. To!"

Ravno sva se o misicah pogovarjala...

Veš, kaj je problem pri teh misicah: da se tako zategnjeno smejijo. Če bi jo srečal pri tabornem ognju, pa bi ti rignila...

Nariši nekaj – imaš 20 sekund časa – tri, štiri, ZDAJ!

"Narisala sem te še s takimi lasmi, kakršne si imela pred tremi leti."

ROVERWAY 2003

Dej, premakn' se!

40 članska odprava Zveze tabornikov Slovenije se je v začetku avgusta udeležila največje evropske taborniške akcije v letu 2003 - Roverwaya na Portugalskem. Udeleženci in člani prostovoljnega delovnega osebja iz skupaj 8 slovenskih rodov (RSK Škofja Loka, RST Domžale, RAJ Cerkno, RLA Grosuplje, RSV Ljubljana, RaR Ljubljana, MR Limbuš, RIŠ Cerknica) so skupaj s 3000 vrstniki iz 29 držav odkrivali raznolikost in možnosti medsebojnega sodelovanja v Evropi.

Slovenijo smo začeli predstavljati že na otvoritveni slovesnosti. (foto: Bubi)

3 obrazi Roverwaya

Roverway je bil zastavljen drugače kot večina akcij, ki jih poznamo za PP. *Jamboree* je dejansko zaobjemal samo 5 dni bivanja na Portugalskem - na taboru imenovanem *CrossWays* (Križišče) ob jezeru Erdeveira v bližini atlantske obale, na pol poti med Lisbono in Portom. Pred tem so se udeleženci mudili na *ManyWays* (Mnogo poti) - na skoraj 70 projektih, raztresenih po vsej Portugalski in njenih otokih - nekateri srečneži so namreč teh 5 dni preživeli

na Azorih. Posebnost Roverwaya je tudi, da se po zaključni ceremoniji in odhodom udeležencev ni končal. *Chain Reaction* (Verižna reakcija) naj bi ponesla duh akcije tudi v domača okolja udeležencev.

Nekateri so za vroče ...

Nekateri pa smo rojeni pod Alpami. Bilo je tako svinjsko vroče, da je bila senca edini pogoj za preživetje, pa še ta je bila samo eno petino sence, ki jo poznamo doma. Nošenje klobučka, ki si ga

je naša odprava omislila v ta namen, je postalo eksistencialno pomembno vprašanje. Ne-nošnja omenjene naprave je na trenutke načela tako skrbno varovano mentalo zdravje vodje odprave, kakor občasno "nekaorsmogonavajeni" obnašanje pomočnika vodje odprave, ki pa ni spodaj podpisani. Po nasvetu vedno za zdravje vodstva zaskrbljenih staffovcev pa sta, z nošnjo klobučka tudi ponoči, kmalu nadoknadila izgubljeno in si povrnila psihično trdnost in stabilnost.

Združeni vsaj na tujem

Kakor se bruc iz province nekega mrzlega oktobrskega jutra na ljubljanski ulici razveseli domačega obraza, ki ga sicer v domačem kraju spregleda ali celo nalašč ignorira, prav na tak način smo se člani ZTS in ZSKSS sprva pozdravili na Roverwayu. Vsaj za teh 10 dni se je zdelo, da pripadamo isti družini in počnemo približno iste stvari. Skupaj smo zaigrali in zaplesali polko, kulinaročno predstavili Slovenijo, zapeli kakšno slovensko pesem ... Prijateljstva bodo verjetno ostala tudi doma, na žalost pa je zelo verjetno, da bodo osebne odnose na ravneh organizacij zamenjale številne ideološke prepreke.

Resnica je tam zunaj ...

Med skoraj 3000 udeleženci, se je našlo takole čez palec vsaj 1000 privlačnih deklet. Takih zelo, zelo privlačnih pa po nekaterih ocenah strokovnjakov okoli 350. Med njimi vsekakor

Ervedeira - še vedno naravni biser?

Ste sanjali o dolgih peščenih plažah do koder vam sega pogled? Na Portugalskem jih najdete - prekrite s čudovito svetlečo kremastobelo mivko. Pa ne samo plaže ... Z leti je veter z atlantske obale mivko nanosil tudi v notranjost dežele in pred več kot 100 leti so borov gozdiček, v katerem je gostoval Crossways, zasadili prav z namenom, da bi preprečili nanašanje mivke v notranjost dežele. Na z borovimi iglicami prekritih peščenih tleh se je oblikoval zanimiv ekosistem in območje ob sladkem jezercu Ervedeira je Portugalska razglasila za naravni park. Tu najdete ogromno zanimivih vrst plazilcev, dvoživk, podrast, insektov ... Biologi bi se

najbrž še najbolj razveselili nenavadnih mivkastih mokrišč na JV in S delih jezera. Kakorkoli že, nekaj več kot 10 dni, kolikor so jih portugalske oblasti namenile roverwayevcem za preživljanje časa na tem območju, bo najbrž terjalo prav toliko let za rehabilitacijo območja. Smeti zavedni skavti res nismo puščali naokoli, smo pa zato prekopali tla na celotni južni strani jezera (poti, komunalni vozli, naselja ...), uničili precej rastja, popolnoma razsuli majhno plažico ob jezeru in vsako noč z bahavo avdio-video opremo razsvetlili in s težkimi megavati moči iz ozvočenja skalili tišino ob sicer vedno mirnem jezeru.

Portugalski skavti podpisali pogodbo s tobačno industrijo!?

Včasih kakšnega posebno zavednega tabornika stisne pri srcu, ko na taborniški akciji opazi sotabornika s cigareto. Verjeli ali ne - združeni slovenski taborniški kadilci na enem mestu niso niti kaplja v morje temu, kar je bilo videno na Roverwayu. *Welcome team* v popolni skavtski opravi na stop-

nica - s cigareto, najbolj obljudene točke na RW - kadilnice postavljene ob glavnih poteh v taboru, kajenje na osrednjem prostoru in še malo po taboru. Če že drugače ne, se je marsikomu zaradi tega nekajkrat na dan pomračilo čelo. V vseh navadah res ni potrebno posnemati Evrope.

mного slovenskih cvetov, ki pa jim pestrost in raznovrstnost izbire ni vedno segla do srca. Vsaj po koluvarjih se govori, da se je slovensko srce raje kot za visoke, temnolase in postavne Portugalce, ki so na hitro vsi videti kot Enrique Iglesias, ogrelo za domače kodre. Kitara in nasmeh, pa rovtarski naglas, to je bil naš adut proti črno poraščenim prsim in zlato-zagorelim rokam. Tako je naše rajsko taborništvo zabeležilo še eno zmago proti preštevilnim zagorelim nasprotnikom. Kdo je kdo... resnica je tam zunaj. (Opomba predstavnika za odnose z javnostmi: Resnica ni važna, važno je, kaj si ljudje mislijo. J)

Družba je bila super, le Portugalce smo morali vedno čakati. Vendar pri toliko energije kot je ima 3000 mladih, nas tudi to ni moglo spraviti v slabo voljo. Zdaj vsa Evropa ve, od kod prihaja "HOT STAFF". Jure, RSK Škofja Loka

Hot staff, jeeee! Jah, v par besedah: portugalski čas teče v drugo smer, Bubijevo nočno izginotje (Blondi press), požari ... Bilo je predvsem, hm, drugače. People in slow motion. :) Ja, pa naši fantje so res zakon! Zala, RSV Ljubljana

Jaz sem se na RW imela super, še posebej na Crossways, kjer je bilo ozračje bolj sproščeno in večja izbira dejavnosti. Za moje odlično počutje na Portugalskem pa so skrbele tudi punce iz mojega voda - po domače vražje punce. Komaj čakam, da grem na naslednji RW! Nina Arnuš, RST Domžale

Slovenija : Francija - 1:1

"Roverway nam je prinesel ogromno motivacije za mednarodno sodelovanje v bodoče. Za Slovenijo so se še najbolj navdušili Francozi, katerih voditelja, Sebastiéna, so zadnji dan zaradi popolne slovenske oprave vsi imeli že za Slovenca," pripoveduje Aleš Rojc, sicer vodja projekta mednarodne izmenjave v RAJ. V Cerknem bodo tako v prihajajočem poletju gostili skupino francoskih tabornikov, naslednjo zimo pa se mladim navdušencem obeta obisk mesta s sedežem Sveta Evrope in Evropskega parlamenta - Strasbourga.

Wse je blu dabru razn tega, de bejbe nisa prjemale, tiste ka sa pa skari prjele sa nam jih pa Židi pabral. Tu mač. Aleš in Damjan, RAJ Cerkno

Na našem projektu Mnogo poti me je najbolj presenetila starost vodje. Gospa, ki je bila odgovorna za naš projekt, jih je štela okoli 50. Tudi njen način vodenja je bil precej materinski in pokroviteljski, tako da z ostalimi Portugalci, ki so sodelovali pri izvedbi projekta, niso delovali kot tim, pač pa prej kot šef in njeni podrejeni, kljub temu da sama pri organizaciji projekta ni sodelovala in so mladi vse pripravili sami. Dobila sem občutek, da je to vzorec po katerem delajo taborniki na Portugalskem, pa sem na Križišču izvedela, da so bili projekti tudi s tega vidika zelo različni med seboj. Tanja Cirkvenčič, RST Domžale

Zakaj ne bi šli še enkrat nazaj? Prav zares se preprosto navežeš na tisto maso ljudi, nasmejanih pogledov vsepovsod, prijaznih Portugalcev, večernih prepevanj, zaspanih juter, noro vročega vremena in še na ostale čudovite trenutke, ki ti ostanejo v spominu vse tja do pozne pomladi. Katarina, RaR Ljubljana

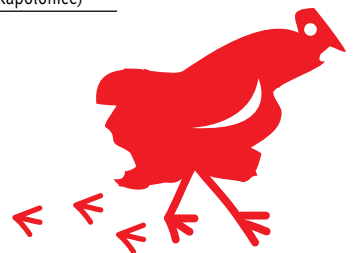
Kanuarjenje Pikapolonic na ManyWays. (foto: Pikapolonice)

Dodatni viri za raziskovanje Roverwaya

<http://www.roverway2003.org> (uradna stran akcije)

<http://roverway.rutka.net> (stran slovenske odprave)

<http://foto.rutka.net> (zbirka vseh fotogalerij z Roverwaya)

S prispevkom vas je dolgočasil Bubi in zabaval Tine. Fotografije so prispevali Samo Vodopivec (RSK), Klemen Kenda (RAJ), Peter Lahajnar (RAJ), Martin Trampuš (RSK), Maja Jeleničič (RLA) in Miha Eder (MR)

ROVERWAY 2003

Rodovi na Roverwayu 2003

ManyWays za Zmešan vod

Ekipo Zmešanega voda smo sestavljali taborniki in tabornice, ki se večinoma z Roverwayem pred odhodom na Portugalsko nismo kaj dosti obremenjevali. Rezultat te nezainteresiranosti je bil ta, da nekateri pet minut pred odhodom v Riachos, kraj našega projekta, nismo prav dobro vedeli, v kaj se podajamo.

Ko smo tako prišli v Riachos, nam je bilo kaj kmalu jasno, da smo naleteli na projekt, precej povezan s katoliško vero, saj je center tabora predstavljal velik lesen križ. Glede na to, da smo prvi dan prenočili kar v župnišču, nad začetkom samega projekta nismo bili kaj prida navdušeni. Nadaljevanje nas je kaj kmalu prepričalo o nasprotnem. Naša skupnost smo sestavljali taborniki iz Portugalske, Španije, Francije, Belgije in seveda Slovenije. Glede na izjemno sproščenost in komunikativnost vseh tabornikov smo se med seboj super ujeli.

Večina aktivnosti na našem projektu je bila izjemno posrečeno zastavljena in brezhibno izpeljana. Pester program nam je omogočil, da smo v petih dneh dodobra spoznali Riachos in njegovo okolico, se udeležili maratonske vožnje s kanujem, doživeli poroko iz časov, ko je še živel Jezus in nam dajal svoje svete nauke in delal svoje neverjetne čudeže. S predzadnjim dnevom smo člani Zmešanega voda lahko "okusili" kako dobra je slovenska kuhinja v primerjavi z ostalimi narodi, saj so nam naši prijatelji pripravili jedi, ki smo jih le s težavo pojedli.

V celoti gledano smo bili s projektom kar zadovoljni, zadovoljni pa smo bili tudi z WC-ji na katerih si si na našem projektu lahko zares vzel svojih pet minut in brezkrbno užival.

Aleš Rojc, RAJ Cerkno

Manyways za Cvetke

31. julija, v četrtek dopoldan, sem sedela na tleh učilnice v Lizboni in razmišljala, kako mi je le teden dni pred tem profesor v indeks vpisal oceno zadnjega izpita. Nekaj mesecev guljenja organske kemije mi je na koncu omogočilo Roverway 2003 na Portugalskem, v družbi mojih najljubših Cvetk (Miha iz MR, Laura iz RJŠ ter Maja, Barbara, Tina, Pavel, Boštjan in jaz iz RLA). Začetek te mednarodne akcije je bil milo rečeno obupen. Po dolgi vožnji so nas vse utrujene poslali na ulice Lizbone, kjer naj bi delili razglednice mimooidočim. Temperatura se je povzpela nad 40°C in nadvse hvaležna sem bila "našim" Portugalcem, ki razdeljevanja razglednic niso vzeli preveč resno. Po otvoritveni slovesnosti smo se zbrali na avtobusu številka 19, ki nas je odpeljal proti Villa de Nova Gaia. Belgijke, Švicarji, Francozi, Španci, gostiteljski vod iz Portugalske, še dva voda Portugalcev, ki so bili premladi, da bi se nam kasneje pridružili na Crosswayu, in mi smo za nekaj dni postali Kelti, ki so predvsem raziskovali okolico Porta.

Prvi dan smo okrog 4. zjutraj postavili šotore ob svetlobi svetilk. Ob pol 5. smo si nekateri končno privoščili tuš... Z mrzlo vodo. A spanje v vodoravnem položaju je poplačalo vse dotedanje muke. Naslednji dan nas je zbudila pristna keltska

glasba. Zelo naglas! Nato smo se po obilnem zajtrku in grozozanski zamudi, ki je postala stalnica, odpravili na prvo raziskovanje. Po nekaj muzejih v obrobni vasi so nas odpeljali v geološki park, kjer naj bi se začel napovedani naporni hajk. Vendar se je vse skupaj sprevrglo v lagoden sprehod po široki makadamski cesti, dolg približno kilometer. Ker pa se je temperatura znova dvignila nad 40°C, se nismo kaj dosti pritoževali. Po odlični večerji v lokalni restavraciji (lastnik je zbiral bankovce in nas je za slovenske tolarje pošteno nagradil) so nas odpeljali na pravo portugalsko "veselico". Zabava pa se je začela že na avtobusu, ko so čustveni Španci prvič pokazali, kako so nas vzljubili. "Eslovenia, Eslovenia, Eslovenia!" je odmevalo po avtobusu. Tudi na veselici smo zažgali, ko smo na odru zelo doživeto odpeli Krokodilčke.

Naslednji dan smo si iz ekvivalentov vej in praznih sodov za olje zvezali splav in se podali na razburljivo pot po reki

Douro, ki teče skozi Porto. A ker smo po portugalski navadi zamujali več kod dve uri, je morje začelo vdirati v reko in nemogoče je bilo veslati proti toku. Zato smo se privezali na spremljevalne čolne, ki so nas vlekli za sabo. Oblečeni v "keltske" obleke, s čeladami na glavi in s ščitom na splavu smo pritegnili pozornost precej ljudi, ki so nas opazovali z brega. Popoldne pa smo si ogledali znamenite vinske kleti in kot pravi Slovenci smo nakupili nekaj steklenic slavnega portovca, ki pa so nam ga Portugalci takoj zaplenili in so nam ga vrnili šele ob koncu Roverwaya. Zvečer je sledila še ena lokalna zabava v Portu.

Tretji dan smo preživel v biloškem parku. Pekli smo tradicionalni portugalski kruh, si ogledali park in izdelovali ptičje hišice. Zaradi rahlega prehlada so me skrbni Portugalci napotili k zdravniku, ki mi je za vneto grlo in kašelj predpisal tri vrste tablet! Sicer se na zdravila slabo spoznam, a Claritina (tablet proti alergiji) zagotovo nisem potrebovala. Zvečer so

nam v taboru priredili pravo portugalsko "roštiljado". Večer bi bil prav dolgočasen, če se ne bi Portugalci odločili, da se naučijo nekaj slovenskih besed. Tako je po taboru odmevalo: dober večer, lepa si, ljubim te, ti imaš lepe oči in še nekaj besed, ki pa zagotovo niso slovenske.

Naslednji dan smo podrl šotore, spakirali vse stvari in se odpravili proti taboru pomorskih skavtov. Dopoldne smo si ogledali čistilno napravo (pravzaprav smo se le hitro sprehodili skozi, kajti vonjave so bile prehude, da bi se predolgo zadrževali) in se sprehodili ob obali Atlantskega oceana. Popoldne smo postavili šotore v novem taboru, nato pa smo se zapodili na plažo. Da plavanje v oceanu ni nič posebnega, pravzaprav še bolj neprijetno kot Sredozemsko morje, smo ugotovili zvečer, ko smo tudi po tuširanju še vedno čutili nadležno mivko vsepovsod. Še prehitro je prišlo zadnje jutro, ko smo se morali posloviti od tistih Portugalcev, ki se niso udeležili Crosswaya. Menjali so se naslovi, tekle so solze in najmanj tisočkrat smo se fotografirali. Potem pa je avtobus le odpeljal proti Evedeiri, Crosswayu in novim zgodbam naproti.

Jasna Bajc, RLA Grosuplje

ManyWays za Pikapolonice

"VI-VI-VI, LA-LA-LA, VILA DO CONDE!"

... so kar naprej vpile Švicarke. To je bil naš pozdrav. No, sicer pa predvsem ime kraja, v katerem nas je šest Domžalčank, ena Prlečka in ena koroška Ljubljankinica skupaj z vodom Špancev, Italijanov, Francozov in Švicark ter seveda pod budnim očesom Portugalcev izvajalo naš RW projekt. V tem obmorskem mestecu, še malce severneje od Porta, smo se pet dni spoznavale s portugalsko zgodovino pomorstva, s takšnim življenjem v 15. stoletju ter z ljudskimi običaji, ki imajo tam še vedno zelo pomembno vlogo.

Na najbolj prometnem delu tabora je stala walk-in aktivnost - prosto plezanje, katere nosilci so bili naši staffovci. (foto: Bubi)

Bodypainting je povsod priljubljena delavnica, tudi na Roverwayu. (foto: Samo)

Program je bil vsebinsko res pester in zanimiv. S kanuji smo se vozili po reki, ki se vije skozi mesto (žal se vanjo izteka tudi celotna mestna kanalizacija), s sporazumevanjem v portugalsščini smo nakupovali na mestni tržnici in si nato sami skuhalo tradicionalno portugalsko jed. Ogledali smo si rekonstrukcijo ladje iz 15. stoletja, nato pa iz sušic na travniku pred mestno hišo tudi sami zgradili podobno. Za prebivalce mesteca smo nato na njej pripravili igro o življenju pomorščakov v preteklosti. Zadnji dan smo se podali še na mestno orientacijo s pomočjo navodil v kuverticah in tako spoznali vse najlepše koticke Vile do Conde.

Ob simpatičnem programu projekta pa smo bile toliko bolj razočarane nad odnosom vodij projekta do nas in nad vzdušjem na projektu nasploh. "No coffee, no ice-cream, we must be together, all group together! ... " Naš vodnik nam nikakor ni hotel verjeti, da smo na Portugalsko pripotovali same s kombijem. In da je na našem taborjenju najstarejši član vodstva star samo 22 let!? Nemogoče! Kako naj mu potem razložimo, da v Sloveniji pustimo že 7 letne otroke same v gozd in da zato tam pri orientaciji po mestu res ne potrebujemo spremljevalca - nadzornika, da se ne bi izgubile in se nam ne bi kaj zgodilo. . .

No, pa saj je vseeno, zdaj se ob spominih na te, včasih res vroče debate, le še nasmejimo. Pa se spomnimo na pridne Švicarke in si nostalgичno potihem zamrmramo . . . VI-VI-VI, LA-LA-LA, VILA DO CONDE!

Irena Jeretina, RST Domžale

Roverway za Ajm Sjam

Za večino škofjeloške odprave se je dolgo pričakovani Roverway zares začel v torek zjutraj, ko smo polno otovorjeni (tudi z velikimi količinami hrane in pijače) odpekotali iz Loke. Pot na avtobusu smo popestrili z nenavadnimi tekmo-

vanji, kot je npr. ta: kdo v določenem času poje največ slanih palčk, in raznimi pripomočki, ki popotniku olajšajo potovanje, npr. zelo, zelo podaljšana in sestavljena slamica za pitje iz plastenke.

Že prvi dan v Lizboni smo navezali stike s španskimi skavti, ko se je med nami vnela vojna v polivanju z vodo. Ta igra je ostala naša spremljevalka ves čas, še zlasti prvi del tabora. Tako nam je uspelo premagovati hudo portugalsko vročino. Po slavnostni otvoritvi smo se pozno ponoči pripeljali v naselje, v bližino Porta, kjer smo preživelih naslednjih nekaj dni. Po začetni zadržanosti smo kmalu spoznali ostale udeležence iz Španije, Turčije, Belgije, Francije in Portugalske. Program in organizacija Portugalcev sta nas večkrat razočarala, vendar smo se ostali udeleženci odlično razumeli in tako z optimizmom čakali drugi del tabora. No ja, vseeno pa smo uživali na bivanju, obisku biološkega parka in vinske kleti, kulinaricnem večeru ...

Zanimiv vhod je vsak večer zasijal v sončnem zahodu. (foto: Mrtn)

Ko smo prišli na Crossways, nas je razveselilo predvsem dejstvo, da so naše portugalske gostiteljice odrešene organizacijskih nalog. Udeleževali smo se različnih aktivnosti in delavnic, odvisno od interesa in počutja posameznika, vmes pa spoznali veliko novih in zanimivih ljudi. Vsem nam je bil ta del tabora zanesljivo bolj všeč od prvega in naša pričakovanja so bila uresničena.

Pravijo pa, da se vse kar je lepo enkrat konča in tako je prehitro napočil čas za slovo. Poslovlili smo se od Portugalske in tabora in krenili proti domu, vsi za izkušnjo bogatejši.

Katarina Kalan, RSK Škofja Loka

Ritmi so prevevali vsak naš korak na Portugalskem. Tudi walk-in delavnica je bila dobro obiskana. (foto: Bubi)

Nekateri niso najbolj talentirani za kuhanje. (foto: Pero)

Jezero je ob peklenskih temperaturah nudilo prijetno ohladitev. Dosti bolj prijetno kot približno 10 stopinj hladnejši Atlantik. (foto: Samo)

POHOD NA TRIGLAV

Anže Lenček

50 tabornikov na Triglavu za 50 let RST

V okviru praznovanja 50-letnice Rodu skalnih taborov Domžale (RST) je 6. in 7. septembra 50 domžalskih tabornikov osvojilo 2864 metrov visok slovenski nacionalni ponos - Triglav. Starostno smo bili izredno pisana družčina, saj najmlajši še niso šteli dveh, najstarejši pa so imeli tudi že več kot po šest križev.

S Pokljuke smo zagrizli navkreber ob sedmi uri zjutraj, pot pa nas je vodila mimo Vodnikove kočice do doma Planika, od koder smo sklenili napasti našo najvišjo goro v Julijcih. Okoli poldneva je meгла ustavila tople sončne žarke, ne pa tudi nas, saj smo kljub temu pridno in močno grizli kolena in prisopihali do Aljaževega doma nekaj pred drugo uro. Seveda je na vrhu sledil obvezen krst tistih, za katere je bil to prvi vzpon na Triglav, skupinsko fotografiranje ter "štemplanje" Izletnika. Oglasili smo se še v program Radia Hit ter tako vzbujali skomine tistim, ki se niso mogli udeležiti našega rodovega izleta. Po opravljenih formalnostih ter malici smo se spustili do Malega Triglava, ter nato sestopali po poti do Kredarice. Zaradi nepredvidljivih zapletov s pomanjkanjem prostih postelj v Staničevem domu smo se morali znajti, zato zavrteli telefon ali dva, ter jo mahinili proti Vodnikovemu domu, kjer so nas toplo sprejeli in namestili na skupna ležišča. Naslednje jutro smo se odpravili navzdol proti Bohinju, polni lepih vtisov in odločeni, da se še vrnemo! Kdaj? Če ne prej, pa za 60-letnico RST

...

Fotogalerijo si lahko ogledate na strani rst.rutka.net.

KREATIVNE DELAVNICE

Evropske delavnice za vodnike 2004 (IMW-e 2004)

Male skupine bodo vsako jutro ustvarjale, delale in kreative na kreativnih projektih. Udeleženci bodo pridobili spretnosti s področja oblikovanja, slikanja, igranja itd. Vse te spretnosti so dragocene za delo v vašem taborniškem rodu, vođu, oziroma skupini. V popoldanskih urah bo čas za raznovrstne aktivnosti, kot so skupinske igre, klepetalne skupine in razne druge zanimivosti, ki jih pripravijo udeleženci. Seveda je vsak dan v tednu tudi čas za klepet, petje in sproščanje v družbi prijateljev.

Vsak večer so na sporedu aktivnosti za celo skupino, kot so plesi, predstave, mednarodna tržnica, nočna igra, aktivnosti ob ognju itd.

Med potekom kreativnih delavnic je tudi veliko možnosti za navezovanje stikov s skavti in taborniki iz Avstrije, Italije, Madžarske, Nemčije, Velike Britanije, Norveške, Islandije in iz drugih evropskih držav.

Če si star 17 let ali več, si vabljen na mednarodne kreativne delavnice za tabornike (skavte) IMW-e 2004, ki bodo od 4. do 12. aprila 2004.

Na tečaju je program prepleten z glavno temo. Letos je to Hanseatic League (!!!). Živeli boste v srednjeveškem mestu ali pa morda na srednjeveški ladji. Glavna tema se bo odražala v dekoraciji prostora, kostumih, vremenu in bo seveda vpeta v sam program.

IMW-e 2004 se bo odvijal na srednjeveškem gradu v kraju Rieneck, v Nemčiji. Kotizacija za udeležence znaša 180 EUR. Cena vključuje polni penzion (bivanje, vse obroke in stroške programa). Prijaviš se lahko, če si član organizacije, ki je članica WOSMA ali WAGGGS-a.

Prijavnico in več informacij lahko dobiš na spletni strani www.imwe.net ali Wendy Skinner +49-551-789 66 32.

IMW-e team

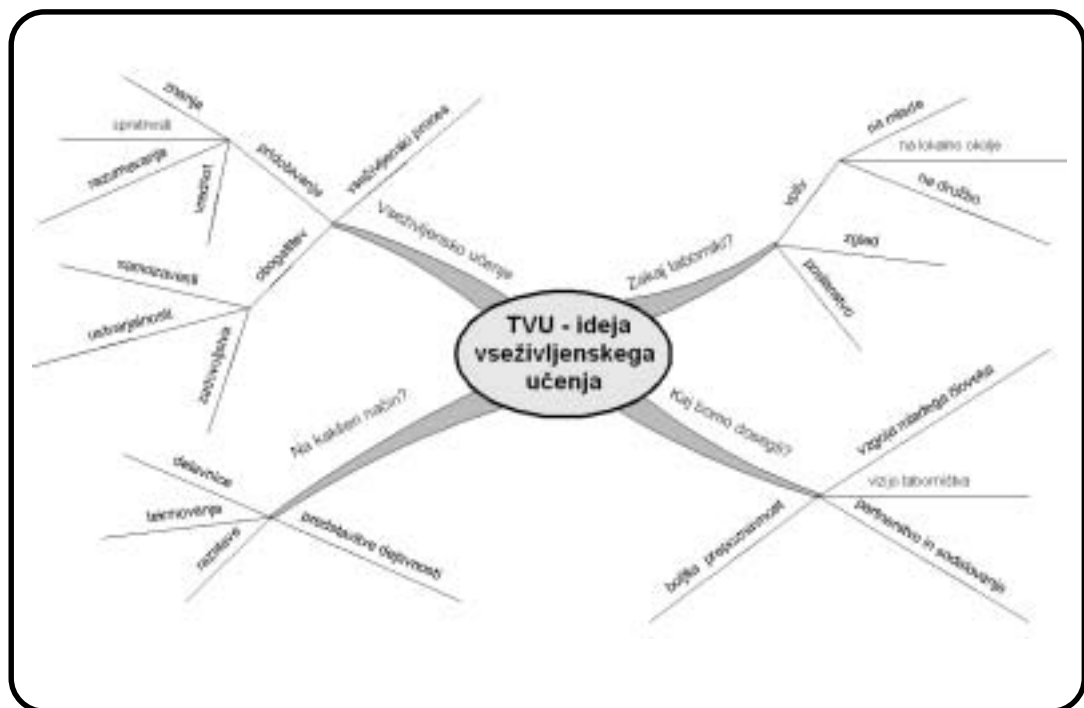

TVU

Priložnost za boljšo prepoznavnost TABORNIKI VKLJUČENI V TVU

Učenje poteka v vseh življenjskih obdobjih. Namenjeno je vsem ljudem, v vseh okoliščinah in vlogah. Z organizacijo Tedna presegamo pojmovanje, da šolsko izobraževanje zadošča za vse življenje, in s tem uveljavljamo strategijo vseživljenjskega učenja. Učenje je pot h kakovostnejšemu življenju. S TVU poudarjamo, da se ljudje ob učenju razvijamo tudi osebno, čustveno, duhovno, in ne le intelektualno.

Informacije na: tvu.rutka.net, tvu.acs.si

Pugy

ŽVN

Veliko zanimanje za skrivnosti iz narave

Tečaj prehrana v naravi

Udeležilo se ga je 20 tečajnic in tečajnikov različnih starosti. Na tečaju so tečajniki spoznavali rastlinski svet tega dela Slovenije, nabirali užitne rastline in iz njih pripravili obrok (seveda na taborniški način v kotličku). Del tečaja je bil namenjen tudi spoznavanju pomena pitne vode in možnih načinov pridobivanja le-te. Seveda pa so tečajniki spoznali tudi, kakšno posebno opremo potrebujejo, če se želijo prehranjevati v naravi in sicer:

- večnamenski nož - za rezanje, lupljenje, pripravo hrane,
- zložljivo lopatko - za izkopavanje rastlin, pri katerih uporabljamo koreninice in seveda za pripravo ognjišča
- sekirca za pripravo drv in pripomočkov za kuhanje (npr. kuhavnica, trinožnik)
- kotliček z verigo ali negorljivo vrvico za pritrditev
- razne vrečke - za nabiranje rastlin (tudi sadežev in gob) in seveda za pospravljanje smeti.

V letošnjem letu sta bila izvedena dva vikend tečaja - eden spomladi na reki Dragonji in eden jeseni v Brkinih. Namen obeh tečajev je bil ponuditi znanja in spretnosti, s katerimi bomo spoznali področje prehrane v naravi in skrbeli za kvalitetno delovanje na področju te taborniške specialnosti, ki je za taborništvo še posebej zanimiva. Tečaji Prehrane v naravi so namenjeni popotnicam in popotnikom ter grčam, vodnikom kot pomoč pri delu v vodu in

načelnikom za zagotavljanje podpore za izvajanje teh vsebin v rodu. Kot zanimivost, na tečaju so kot udeleženke sodelovale tudi učiteljice; znanje potrebujejo predvsem v tretji triadi za izvedbo enoletnega izbirnega predmeta prehrana.

Albert Ličan kot vodja tečaja in Borut Cerkvenič kot predavatelj (in dober zeliščar) sta pozitivno ocenila tečaj. "Kljub dejstvu, da je tečaj potekal v pohodni obliki in da smo imeli zato za spoznavanje rastlin bolj malo časa, je vsak tečajnik vsekakor odnesel nekaj znanja; predvsem pa željo, da tudi sam še naprej razvija spretnosti prepoznavanja užitnih in zdravilnih rastlin. Danes je na razpolago kopica kvalitetnih priročnikov, s katerimi se da prepoznati in uporabiti bogastva, ki jih ponuja rastlinski svet narave. Seveda pa je takšna oblika (tečaj) ponuja tudi druženje, preizkus drugih spretnosti in izmenjava izkušenj s tega področja. Zaradi tega se je tečaja vsekakor vredno udeležiti."

V brkinskih gozdovih je tretji vikend v septembru potekal tečaj Prehrana v naravi.

In tokrat je za vzdušje poleg dobre družbe poskrbelo tudi vreme.

Kako navdušiti oz. pripraviti naše člane za udeležbo na takem tečaju?

Že v osnovnem programu je nekaj zahtev povezanih s prehrano v naravi in užitnimi rastlinami v naravi, poseben poudarek pa lahko naredimo z osvajanjem večšin:

- 1. list - Poznavalec gozda, Prvi obrok, Varuh narave, Zdrava prehrana in Higienik,
- 2. list - Kuharski pomočnik, Zdrava prehrana,

Pogoj za udeležbo sta osvojeni večini drugega lista in starost najmanj 15 let. Naslednji tečaj bo spomladi naslednje leto.

ODMEV

Dina

6. TOTeM

Sicer pa je TOTeM tudi letos ostal takšen, kot je vedno bil. Glavni cilji tega taborniškega tekmovanja so dobra odbojka, veliko druženja in enkratna zabava. In čeprav so letos Ruševci imeli nekaj organizacijskih težav, je TOTeM kljub vsemu uspel. Imeli smo se lepo, vreme nam je služilo, v soboto se je tudi jelšanko še lahko dobilo (tradicionalna pijača na TOTeM-u) ... No, vidimo se spet drugo leto!

Šesti TOTeM se je letos zgodil 5. in 6. septembra. V Ilirski Bistrici seveda, kjer so tabornike iz cele Slovenije in tudi tujine gostili Ruševci. Ob odbojgarskem igrišču se je zbrala kar velika družina "rutkarjev", prijavljenih pa je bilo 24 ekip. Od tega 22 slovenskih, ena srbska in ena makedonska. Ekipa so bile na začetku razdeljene v osem tekmovalnih skupin po tri, od tu pa so pot proti finalu nadaljevale le najboljše ekipe. Vendar tudi tistim, ki se niso mučili na igrišču, ni bilo dolgčas. Ob glasbi in bučnem navijanju je čas še prehitro mineval.

Finale se je zgodil v soboto popoldne. Letos je zmaga ostala doma, priborila si jo je ekipa IAN (RSR Il. Bistrica).

1. oktobra je na skupnem zasedanju starega in novega izvršnega odbora ZTS, stari načelnik ZTS simbolično predal svojo oznako funkcije novemu načelniku in s tem tudi štafetno palico novemu izvršnemu odboru, ki bo naslednja tri leta vodil našo zvezo skozi čeri in ožine razburkanega taborniškega gibanja.

RAZPIS ZA ZASEDBO PROSTIH TERMINOV V GOZDNI ŠOLI ZTS IN TABORNIH PROSTOROV V RIBČEVEM LAZU V LETU 2004

I. Gozdna šola

Starešinstvo ZTS je v koledarju akcij za leto 2003/2004 za dejavnosti vzgoje kadrov že definiralo termine v GŠ ZTS po prioriteten vrstnem redu (1. tečajji ZTS, 2. vodniški tečajji OO ZTS, 3. vodniški tečajji rodov in ZTO, 4. taborjenja rodov, 5. taborjenja drugih).

Vsi ostali termini v poletnih počitnicah, jesenske počitnice, božične počitnice in novoletni prazniki, zimske počitnice, prvomajski prazniki in seveda nezasedeni konci tednov so na voljo drugim uporabnikom.

Kapaciteta tabornega prostora je okoli 80 taborečih oseb oziroma 50 ležišč v hiši.

Gene za bivanje so določene s cenikom, ki ga ob koncu leta določi IO ZTS za naslednje leto. ZTS si pridržuje pravico do popravka cen med letom in sicer glede na gibanje cen in storitev na slovenskem trgu.

Zbiranje prijav traja do 17. oktobra 2003 oziroma do zasedbe kapacitet.

II. Taborna prostora v Ribčevem lazu

ZTS ima v Ribčevem lazu v Bohinju dva taborna prostora, na katerih lahko rodovi organizirajo letna taborjenja.

Na zgornjem prostoru lahko tabori okoli 60 taborečih, na spodnjem pa 80.

Gene za najem tabornih prostorov so določene s cenikom, ki ga ob koncu leta določi IO ZTS za naslednje leto. ZTS si pridržuje pravico do popravka cen med letom in sicer glede na gibanje cen in storitev na slovenskem trgu.

Rodovi, ki bodo taborili na teh dveh tabornih prostorih, bodo morali pokriti še stroške najema in praznenja kemičnih stranišč ter stroške odvoza smeti.

Prosimo vse rodove, ki želijo v prihodnjem letu taboriti v Ribčevem lazu, da pošljejo na sedež ZTS prijavo, v kateri naj navedejo željeni termin taborjenja in predvideno število udeležencev.

Zbiranje prijav traja prav tako do 17. oktobra 2003, oziroma do zasedbe kapacitet.

VODNIŠKI TEČAJ

Za vse, ki poleti niste imeli časa iti na vodniški tečaj, in za vse tiste, ki ste ga takrat zamudili, Celjsko-zasavsko območje organizira vodniški tečaj v času jesenskih počitnic od 24. 10. do 2. 11. na Skomarju.

Cena celotnega tečaja je **20.000,00 SIT**.

V ceno je všteta prehrana, namestitve in stroški organizacije tečaja.

Prijave je potrebno poslati na naslov: **Emil MUMEL, Cesta na Roglo 11 e, 3214 Zreče**

email: **emil.mumel@guest.arnes.si**, po telefonu pa pozno zvečer **03 57 61 077** ali **041 551 857**.

Prijave pošljite najkasneje do ponedeljka 15. 10. 2003.

Pričetek tečaja je v petek 24. 10. 2003 ob 18.00 na Skomarju. Med tečajem je tudi praznik 1. november, ta dan bo bolj prost in boste lahko tisti, ki boste to želeli, šli domov. Tečaj bomo končali v nedeljo 2. novembra po kosilu, med 13.00 in 14.00 uro.

Tečajniki naj imajo s sabo poleg osebne opreme za bivanje v šoli še: copate, spalno vrečo, škarje, lepilo, pisalni pribor, geometrijsko orodje, kompas.

Tečaj bo ločen za MČ in GG vodnike, vodili pa ga bodo izkušeni mentorji in predavatelji.

Vsa nadaljnja navodila dobite prijavljeni po roku prijave.

Emil MUMEL, načelnik območja

P.S. Pridite in zopet se bomo imeli fino, prijavite svoje tečajnike in ne bo jim žal. Vam tudi ne, saj bomo vzgojili dobre vodnike.

VABILO NA TRADICIONALNO ČISTILNO AKCIJO ŠMARNE GORE

Rašiški rod vabi vse tabornike, ki bi radi pomagali ohraniti čisto naravo, na že 11. čistilno akcijo Šmarne gore. Akcija bo 18. oktobra s pričetkom ob 9.00, v Tacnu. Zažaljeni so tudi starejši taborniki, ker se bomo lotili tudi malo »večjih« in težjih smeti. Na akcijo prinesite 250 SIT, kjer boste dobili krof, čaj ali sok in našitek akcije. Prosimo, da do 13. oktobra sporočite predvideno število udeležencev. V primeru zelo, zelo slabega vremena akcija odpade.

Vse dodatne informacije dobiš na telefonu 040/298-220

(Vid)

Lep taborniški pozdrav Rašiški rod

Grče - skupni rezultati

ŠT ekipe	Ime ekipe	Rod	Točke	Mesto
305	ATT ROBLAN	RMT	2687	1
311	BOVŠIJI MAJMUNI	RSV	2563	2
304	SITZCI RUTKA NET	RJZ	2381	3
312	POŠASTI IZ OMARE	RJZ	2162	4
314	RAZRACENKOV R'SELA	RMB	2144	5
306	DIGONZ	RSV	2021	6
301	ČOKOLADNI PRSTANČKI	RaR	1733	7
307	SUPLICE	MRL	1690	8
303	SCHWITC	RČM	1602	9
310	POPAJI	RSA	1483	10
309	PROLETARCI	RMV	1424	11
302	TNT	RDOO	1285	12
308	BOROVNIČKE	RJZ	951	13
313	SFRJ NINDE	RR	189	14

Grčice - skupni rezultati

ŠT ekipe	Ime ekipe	Rod	Točke	Mesto
404	KARFOLE LJUBEZNI	RaR	2011	1
405	ČOKOLADNA TELJTA	RSR	1590	2
403	KRESNČKE	RAJ	1247	3
402	GAZELINE NOGRCE	RHV	942	4
401	SESTRE MAGDALENKE	RJZ	918	5

Rodovi - skupni rezultati

ID	rod		kraj	tocke	mesto
22	RaR	RAŠIŠKI ROD	LJUBLJANA	7321	1
5	RJZ	ROD JEZERSKEGA ZMAJA	VELENJE	7158	2
3	RSV	ROD SIVEGA VOLKA	LJUBLJANA	6436	3
4	RMT	ROD MOČVIRSKIH TULIPANOV	LJUBLJANA	6171	4
9	RKV	ROD KRAŠKIH VIHARNIKOV	POSTOJNA	2313	5
8	RHV	ROD HEROJA VITEZA	LJUBLJANA ČRNUČE	2201	6
18	RMB	ROD MLADI BORI	AJDOVŠČINA	2144	7
14	RČM	ROD ČRNEGA MRAVA	LJUBLJANA	2123	8
13	ZR	ZMAJEV ROD	LJUBLJANA	1886	9
23	RSR	ROD SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV	ILIRSKA BISTRICA	1590	10
10	RS	ROD SRNJAK	LOGATEC	1543	11
6	RPT	ROD PUNTARJEV TOLMIN	TOLMIN	1522	12
19	RSA	ROD SAMORASTNIKOV	LJUBLJANA	1483	13
11	RTR	ROD TRNOVSKIH REGLJAČEV	LJUBLJANA	1449	14
20	RMV	ROD MORSKIH VIHARNIKOV	PORTOROŽ	1424	15
16	RXI.SNOUB	ROD XI. SNOUB MILOŠ ZIDANŠEK	MARIBOR	1326	16
21	RAJ	ROD ARAGONITNIH JEŽKOV	CERKNO	1247	17
15	RDGO	ROD II. GRUPE ODREDOV	CELJE	799	18
25	RR	ROD ROŽNIK	LJUBLJANA	0	19
17	MRL	MAISTROV ROD LIMBUŠ	LIMBUŠ	0	20
12	RZS	ROD ZELENE SREČE	ŽELEZNIKI	0	21
7	RSM	ROD SERGEJA MAŠERE	PIRAN	0	22
24	RPG	ROD PUSTEGA GRADU	ŠOŠTANJ	0	23

OKOLJE

Obnovljivi viri (II. Del)

Taborniki si lahko na taborjenjih olajšamo življenje z viri energije, ki nam jih ponuja narava. Najbolje lahko izkoristimo sonce, vodo in veter.

SONCE - sončna energija na taborjenju

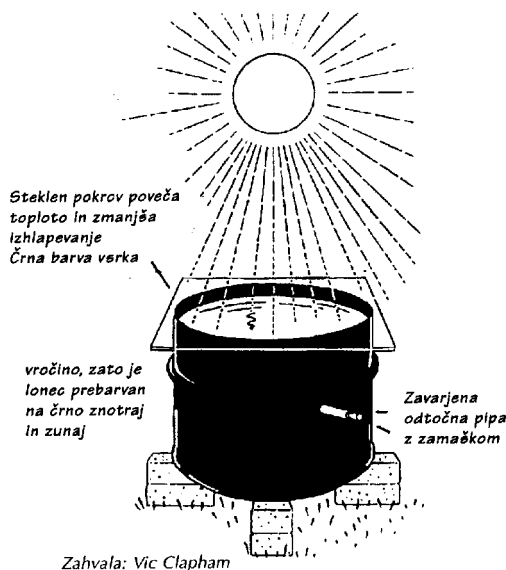
Solarna prha: Pobarvajte ročko za zalivanje rož na črno in jo, napolnjeno z vodo, postavite na sonce, kjer se bo voda tako segrela, da se boste z njo lahko oprhali.

Preprost solarni grelec: V vročih poletnih dneh s solarnim grelcem segrejete vodo za umivanje.

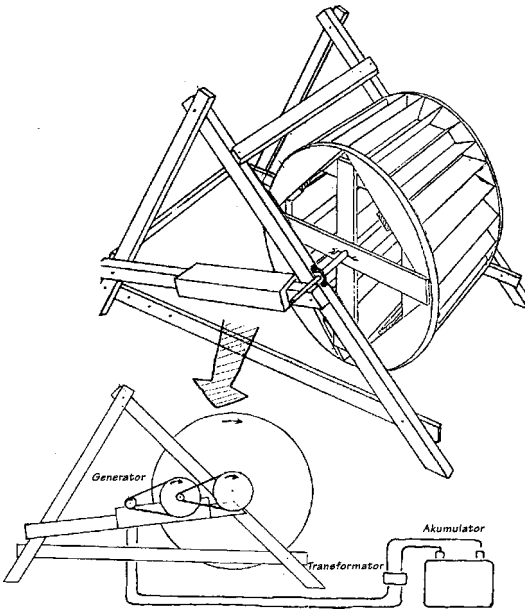
Pipa je nameščena na sredino, tako da teče ven, kjer je zagotovo topla (topla voda se dviguje, mrzla pa ostaja spodaj).

Posodo ponovno napolnite skozi pipo; vodo vlivajte počasi, tako da bo hladna voda ostala spodaj in se bo čimmanj pomešala s topljo).

VODA - vodna energija na taborjenju

Vodni mlin kot vir energije za proizvodnjo elektrike: Na sliki je upodobljena zamisel, kako skonstruirati vodni mlin, ki bo obračal 12-voltni generator avtomobila. Najbrž bo treba poskusiti in prilagajati celotno konstrukcijo kar nekaj časa, preden bo vse zares delovalo. Deluje pa! Lesena podpora za mlin mora biti postavljena tam, kjer je vodni tok močan, kolo pa je treba postaviti tako globoko, da dobimo največji učinek.

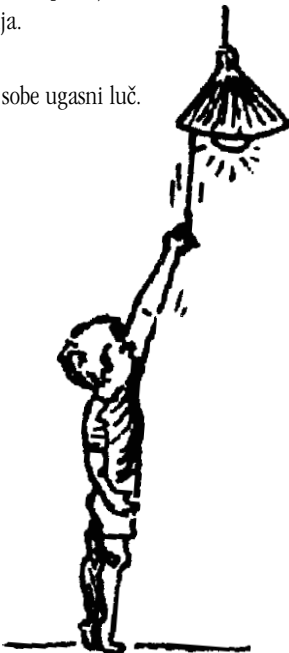

VETER - kako nastane veter

Tudi veter je eden od naravnih pojavov, ki jih lahko s pridom uporabljamo. Pomaga nam z vsemi možnimi načini vetrnic v kombinaciji z dinamom za kolo. Seznanimo se s tem, kako nastaja in lažje nam bo odkriti, kje ga lahko pričakujemo in tudi izkoriščamo. Veter nastaja, ko se tople zrak, ki je lažji od hladnega, dviga. Sončna energija segreva tla, segreta tla pa segrevajo zrak nad njimi. Le-ta se od tal dviga in tako se zrak meša. Z vetrom prihaja tudi nov hladen zrak in tako prihaja do kroženja.

DA-ji in NE-ji

· Ko odhajaš iz sobe ugasni luč.

- V trgovino vzemi svojo staromodno torbo in ne kupuj plastičnih vrečk ter izdelkov, ki so shranjeni v preveč embalaže.
- Kupuj samo vračljive steklenice
- Prihrani energijo v vseh oblikah: Prevelika poraba energije iz neobnovljivih virov, kot je na primer nafta, bo svet osiromašila. Proizvajanje energije skoraj vedno pomeni tudi neko vrsto onesnaženja (radioaktivnost, žveplov dioksid ...). Celo hidroelektrarne imajo negativne stranske učinke - zaježitev rek pomeni uničevanje rib, poplavljanje rodovitne zemlje in uničevanje narave.
- S tem, da gledaš televizijo samo dve uri in pol na dan, prihraniš energijo. Tako boš prihranil kilovat električne energije na uro. Če bi tako storili vsi prebivalci dežele velike kot je ZDA, bi lahko prihranili 54.000.000 litrov nafte.
- Namesto kopeli si privoščiš prho. S 3-minutnim prhanjem porabiš skoraj 4-krat manj energije kot pri kohanju.
- Če je le mogoče, meči gospodinjske odpadke na kompost.

- Ko kuhaš posodo pokrij s pokrovko. Kuhanje tako porabi 4-krat manj energije.

FILATELIJA

Tone Simončič

50 LET RODU SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV

Snežniški ruševci iz Ilirske Bistrice gotovo sodijo med slovenske taborniške enote z najdaljšo delovno tradicijo, izvirnim, kvalitetnim in nepretrganim taborništvom v domačem kraju. To vedo tudi občinski možje, zato so jim pomagali izpeljati niz aktivnosti ob praznovanju 50-letnega delovanja. Taborniki so izdali lično publikacijo o svojem delu, številne nalepke, našitke, plakat, pripravili so razstavo v svojih prostorih, kasneje pa še razstavo o taborniški filateliji.

14. maja 2003 je bil na pošti 6250 Ilirska Bistrica na voljo priložnostni poštni žig. Avtorja simbola rodu ob zlatem jubileju sta Ester Mršnik in Marko Gorišek. Domači taborniki so izdali večbarvni dotisk na dopisnico, istočasno pa je izšla tudi spominska kuverta z enakim vendar večjim znakom obletnice. Nekateri posamezniki so za to priložnost pripravili tudi dodatne spominske kuverte in se na svoj način pridružili praznovanju tabornikov v Ilirski Bistrici.

NOVA TABORNIŠKA ZNAMKA NA BALKANU

Dobro se še spominjamo, kako smo se borili, da bi tudi taborniki dobili taborniško znamko v bivši Jugoslaviji. Neuspešno. Podobno smo si prizadevali tudi v samostojni državi Sloveniji. 26. septembra 1995 je Pošta Slovenije vendarle izdala znamko s taborniškim motivom. Tedaj je izšla tudi maksimum karta in ovitek prvega dne. Bili smo prvi na območju nekdanjih republik Jugoslavije, ki smo dobili taborniško znamko.

24. februarja 1999 so v Jugoslaviji izdali lično taborniško znamko in ovitek prvega dne, ki je na hrbtni strani v srbsčini in angleščini predstavil taborniško gibanje na njihovem območju.

20. aprila 2002 so se opogumili v Bosni in Hercegovini in izdali zanimivo znamko in ovitek prvega dne ter ustrezen re-

klamni prospekt o taborniškem gibanju na njihovem območju.

Zgledu omenjenih treh držav so sledili letošnjega 22. februarja v Makedoniji in ob 50. obletnici povojnega obstoja taborniške organizacije izdali večbarvno znamko in ovitek prvega dne.

Ob prvi makedonski znamki s taborniškimi motivom velja omeniti nekaj podatkov o razvoju makedonske taborniške organizacije.

Znamka ima nominalno vrednost 5 denarjev, velika je 40,5 x 30 mm, zobčana je grebenasto 13 ¼. Tiskana je v offset tehniki na 102 gr papirju v nakladi 40.000 kosov v polah po 16 znamk (4x4). Znamko je oblikovala L. Živkova Donev, natisnili pa so jo v tiskarni "11 Oktomvri" v Prilepu. Prvi dan izida je bil na pošti 1101 Skopje v uporabi priložnostni žig. Makedonska pošta je izdala tudi ovitek prvega dne s št. 3/2003.

Makedonci so že leta 1921 poznali skavte, skavtski stegi so delovali v Skopju, Kumanovu, Štipu, Strumici, Bitoli in Strugi. Organizirali so taborjenja, razne oblike vzgoje kadrov, taborniška tekmovanja in druge dejavnosti.

Nekdanji skavti so leta 1952 začeli s pripravami na ustanovitev povojne taborniške organizacije. Od 24. do 28. januarja 1952 so organizirali prve tečaje za vodnike. Iniciativni odbor za ustanovitev republiške taborniške organizacije se je prvič sestel decembra 1952. Tako so 1. novembra 1953 v Skopju ustanovili Sojuz na izvidnici na Makedonija - SIM. Prvi starešina je postal Vasil Todorov, ki ga je leta 1957 zamenjal Vasil Gorgov. Organizacija se je številčno močno razvijala, saj je od začetnih 2268 članov prišla tudi do preko 23.000 članov. Tedanji taborniški odredi so šteli tudi preko 600 članov.

V makedonskem taborniškem centru na Ohridu je bil leta 1953 prvi makedonski in istočasno tudi jugoslovanski Tabor

bratstva in enotnosti. Makedonski taborniki so leta 1954 začeli z izdajanjem taborniškega biltena Izvidnik, istega leta je izšla znana pesmarica Izvidničke pesni i ora. Na prvem zletu makedonskih tabornikov leta 1955 se je zbralo 620 članov. Od leta 1974 dalje pa načrtno skrbijo za Taborniško biblioteko - strokovno literaturo za delo enot.

Makedonska republiška taborniška organizacija je imela sprva svoj znak, podobno kot Zveza tabornikov Slovenije. Ob ustanovitvi enotne jugoslovanske taborniške organizacije leta 1953 pa ga je opustila in prevzela zvezni taborniški simbol.

8. septembra 1991 je postala nekdanja jugoslovanska republika Makedonija samostojna neodvisna država.

25. julija 1997 je postala Zveza tabornikov Makedonije polnopravna članica Svetovne organizacije skavtskega gibanja (WOSM). Sprejela je skavtske zakone in prisego ter prilagodila statut in druge akte WOSM-u. Ima tudi nov znak - sredi ambulantnega vozla je rdeča skavtska lilija na zelenem javorovem listu. Letos šteje Sojuz na izvidnici na Makedonija okrog 2000 članov, ki so organizirani v samostojne taborniške enote v dvanajstih makedonskih mestih.

TABORNIŠKI FEŠTIVAL v Ljubljani

Mesec april je "taborniški mesec", saj praznujemo dan tabornikov, istočasno pa še dan zemlje. Taborniški praznik so na tradicionalni način proslavili tudi taborniki mesta Ljubljana s TABORNIŠKIM FEŠTIVALOM v mestnem parku Tivoli. Žal je deževno vreme razpolovilo udeležence. Vseeno pa so uspešno izvedli številne delavnice in skupaj z ostalimi društvi in gibanji opozorili nase in na delo otrok v Ljubljani. Mestna zveza tabornikov Ljubljana je tokrat že drugič uporabila tudi "poštno filatelistično delavnico" kot način predstavitve bogate taborniške dejavnosti v mestu. Lanska vesela sre-

čanja, ko so otroci lahko sami odtisnili poštni žig s taborniško žabico, so bila neverjetno odzivna. Tudi s pomočjo filatelističnega "dodatka". Zato so se v vodstvu MZT Ljubljana odločili v tradicionalne taborniške delavnice vključiti tudi filatelijo. Načelnik MZT in organizator celotne zadeve Miha Maček se je izredno potrudil in uspešno vključil tudi sedmo silo v poročanje o festivalu.

Ta dogodek so posebej poudarili s priložnostnim poštnim žigom, ki je bil na voljo na pošti 1101 Ljubljana. V štirih poštinih vitrinah pa smo si lahko ogledali filatelistično taborniško razstavo. Izšlo je tudi več spominskih kuvert in nekaj dotiskov na dopisnico. Na prireditvi v parku Tivoli je delovalo tudi izpostavljeno poštno okence, kjer so zainteresirani lahko odtisnili priložnostni poštni žig na razglednico, dopisnico, pismo ...

Prvič doslej smo lahko nabavili spominsko kuverto, na kateri so bili natisnjeni simboli vseh rodov Mestne zveze ta-

bornikov Ljubljana, na znamki pa zanimiv žig - ljubljanska taborniška žabica z gradom. Zanimiva dotiska na dopisnico je pripravil naš stari znanec Janko Štampfl, ki je ljubljansko taborniško žabico uporabil že ob novem letu za našo delegacijo na 20. Jamboreju na Tajske. Letošnji znak festivala je na dopisnici in tudi na pismu uporabil perspektivni taborniški filatelist Marino Rovani. Zbiralec zgodovinskega gradiva slovenskih društev, predvsem gradiva taborniške organizacije, Rafael Kastelic, pa se je potrudil, da je oblikoval znake vseh ljubljanskih rodov za dotisk na dopisnico oziroma kuverto.

KREATIVNO

Pugy

Noč čarovnic (Halloween)

Zakaj 31. oktobra "praznujemo" noč čarovnic?

Noč čarovnic izhaja iz keltskega praznika Samhain. Predstavlja praznovanje vampirjev, duhov, zveri na dolgih nogah in stvari, ki ponoči delajo hrup. To je čas, ko je tančica med tem svetom in "onstranstvom" tanka. Takrat se spomnimo prednikov in tistih, ki so preminuli pred nami.

Simbolika

Tradicionalno je bil to čas žrtvovanja. Pogani so živali zaklali, da so si pripravili hrano za zimo. Ponoči so zunaj pustili krožnik hrane za duše mrtvih. Sveča, nameščena na oknu, jih je vodila v deželo večnega poletja. Jabolka so zakopali v zemljo, da so nahranili duše na potovanju.

Danes

Danes gre bolj za zabavo in ustvarjalnost pri izrezovanju buč. Na ta dan postavimo izrezljano bučo s svečo pred vhodna vrata ali na okno. Nekateri še vedno verjamejo, da s tem pozdravijo duše preminulih, ki jih imajo radi in se istočasno zaščitijo pred čarovnicami in zlimi duhovi.

31. oktober je v Sloveniji tudi Dan reformacije; to pa je že zgodba, ki jo poznate iz šolskih klopi.

Več na <http://www.halloween-online.com/>

ORIENTACIJA

Pepl

Baze topografskih podatkov v Sloveniji

Pregled razpoložljivih baz topografskih podatkov v Sloveniji nadaljujemo s preostalimi tematskimi sloji, ki obsegajo podatke za celotno območje Slovenije.

Centralna evidenca podatkov o stavbah (kataster stavb)

V zadnjih letih je bila ob finančni pomoči Svetovne banke v Sloveniji vzpostavljena Centralna evidenca podatkov o stavbah. S pomočjo posnetkov letalskega snemanja pa tudi terenskih meritev in ogledov je bilo v evidenco vključenih okoli 1,4 milijona stavb. Vsaka stavba je zajeta s tlorisom in višino, v prihodnje pa naj bi podatki o lastništvu in namembnosti stavbe služili predvsem kot osnova za odmero davkov na nepremičnine in kot ocenjevanje vrednosti nepremičnin. Natančno je opredeljen postopek sprotnega vključevanja vseh sprememb, kar pomeni, da evidenca vedno prikazuje pravilno stanje na terenu.

Register zemljepisnih imen (REZI)

V skladu z resolucijami Organizacije združenih narodov (OZN) je Slovenija kmalu po osamosvojitvi pričela vzpostavljati evidenco zemljepisnih imen, kasneje preimenovano v Register zemljepisnih imen (REZI). REZI je vzpostavljen na treh različnih ravneh in vsebuje skupaj okoli 200.000 zemljepisnih imen. Vir zajema zemljepisnih imen so bile obstoječe karte treh različnih meril, zato se posamezne ravni imenujejo po merilih izvornih kart. REZI 250 vsebuje 7840 zemljepisnih imen na območju Slovenije in tistih obmejnih območjih sosednjih držav, ki so prikazana na preglednih kartah. V delu je postopek standardizacije vseh imen te ravni. Naslednja raven, REZI 25, je bila zajeta z 200 listov TKØ'9f5 VGI. Vsebuje 61.828 zemljepisnih imen, ki so jih toponomastično (pravo-

pisno in pomensko) pregledali strokovnjaki Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Najobsežnejša raven je REZI 5, ki vsebuje 122.498 zemljepisnih imen. Vir zajema je bilo 2795 listov TTN 5/10, evidenca pa se uporablja med drugim pri izdelavi DOF 5 ter pri upodobitvi vsebine TOPO 5, o kateri bom več pisal prihodnjič. V pripravi je združitev vseh ravni v enotni register, kjer bo za vsako zemljepisno ime določeno, v katerih merilih se pojavlja. Ta združitev bo znatno poenostavila vzdrževanje registra. S pravilnostjo in standardizacijo zemljepisnih imen se ukvarja Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen pri vladi Republike Slovenije.

Register prostorskih enot in Evidenca državne meje

Register prostorskih enot (RPE) vsebuje podatke o mejah območij upravnih enot, kot so prostorski okoliš, statistični okoliš, naselje, občina, katastrska občina, upravna enota in država, dodatno pa še o drugih enotah, ki jih poimenujemo dodatne. To so krajevna, vaška in četrtna skupnost, volilna enota, volilni okraj, volišče, šolski okoliš, po potrebi pa tudi druge. Podatki o mejah so zelo pomembni za različne statistične namene, pri volitvah, opredelitvi in napovedovanju demografskih gibanj in podobno. Dodatno RPE vsebuje še podatke o ulicah in hišnih številkah - zelo koristen podatek, ki ga posredno uporabljamo, kadar s pomočjo računalniške različice telefonskega imenika Slovenije iščemo lego iskane ga naslovnika.

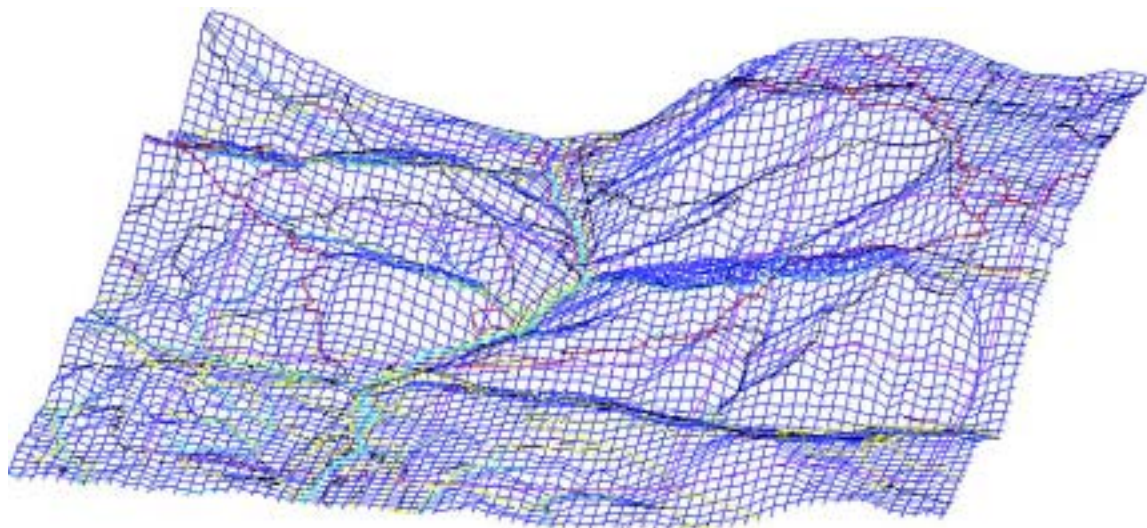

Obris meja države je sicer del RPE, vendar to ni uraden, mednarodno veljaven podatek o poteku državne meje. Le-ta je t.i. evidenca državne meje, ki je sestavljena iz opisa meje, mejnega načrta in seznama koordinat mejnih točk. Oblika vseh treh delov se nekoliko razlikuje od meje do meje in je seveda v vseh primerih usklajena med obema mejnima državama. Slovenija ima evidenco državne meje urejeno s tremi sosedami, s Hrvaško pač ne, saj mora biti najprej sprejeta politična odločitev o poteku državne meje, šele nato lahko na vrsto pridejo strokovni geodetski postopki natančne določitve. Glede na to, da imamo v Sloveniji drugačen koordinatni sistem kot v preostalih sosednjih državah, so koordinate mejnih točk vedno zapisane v dvojnih koordinatah. Meji z Avstrijo in Madžarsko sta določeni z ravnimi veznicami med mejnimi točkami in je torej tudi na terenu mogoče natančno določiti potek meje. Pri meji z Italijo pa so mejni kamni bolj redki in meja med njimi ne poteka ravno, zato je opis meje za natančno določitev poteka nujen.

Baza geodetskih točk

Podatki o položajnih (trigonometričnih, poligonskih) in višinskih (nivelmanskih) geodetskih točkah so vključeni v Bazo geodetskih točk. Glede na to, da je mnogo na karti označenih trigonometričnih točk na terenu zakritih ali poškodovanih so lahko podatki te baze koristen vir za njihovo iskanje.

Ob primerjavi vsebine topografskih kart in do sedaj opisanih evidenc boste ugotovili, da od vsebine topografskih kart manjkajo le še koordinatne mreže, ograje, pa razni posamezni objekti kot spomeniki in podobno. Koordinatne mreže so seveda matematično konstruirane, za ostale manjkajoče objekte pa enotnih podatkovnih baz znotraj geodetske službe ne boste našli. Zagotovo pa jih vodijo drugi upravljavci, kot tudi zagotovo lahko najdemo podatke o cestah, vodah, stavbah in še čem tudi pri institucijah in uporabnikih, za katere ne bi tega nikoli pričakovali. Vendar je v vseh teh primerih lahko problem zanesljivosti in pravilnosti podatkov.

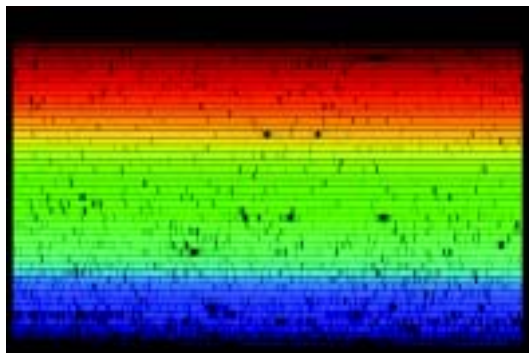

ASTRONOMIJA

Primož

Zvezde in njihove barve

Če boste malo bolj pozorno pogledali v nočno nebo boste opazili, da so zvezde različnih barv. Najdemo lahko vse barve mavričnega spektra od rdeče, oranžne, rumene, zelene, modre itd. Barve zvezd nam govorijo o njihovi velikosti in starosti, če pa mavrico posamezne zvezde pogledamo še bolj podrobno, bomo opazili tako imenovane spektralne črte, ki nam govorijo o njihovi sestavi. Vsaka spektralna črta namreč izdaja enega od kemijskih elementov zaradi tipičnih kvantnih preskokov elektronov med energijskimi nivoji. S primerjavo položaja spektralnih črt z izsevno valovno dolžino svetlobe lahko ugotavljamo tudi njeno hitrost gibanja v medzvezdnem prostoru.

Mavrica našega Sonca je izjemno bogata z spektralnimi črtami

Vzhod naše edine lokalne zvezde - Sonca

Nam najbližja zvezda je seveda Sonce, ki ga Zemlja obkroži enkrat na leto. Sonce je naša matična zvezda in vsi planeti osončja krožijo okoli njega. Prav zato, ker nam je Sonce tako "pri roki" je prav Sonce od vseh zvezd tudi najbolj raziskano. Sonce najmočnejše seva v rumenem delu spektra. Zato ga vidimo rumeno. Verjetno so naše oči prav zato za rumeno svetlobo najbolj občutljive. V spektru Sonca najdemo veliko spektralnih črt, ki jih delimo na **emisijske** in **absorpcijske**.

Med emisijskimi prevladujejo vodikove in helijeve črte, saj je ravno vodik in helij na Soncu največ. Vodikove in helijeve emisijske črte nastanejo na

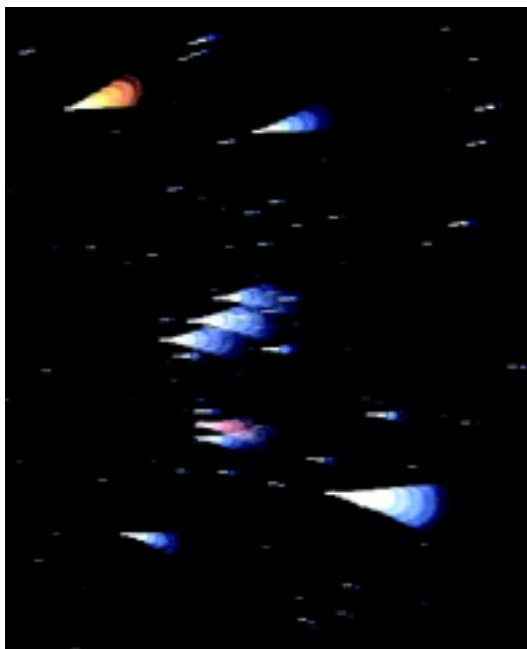
Soncu ob preskoku elektronov z enega na drugi energijski nivo.

Med absorpcijskimi so najbolj pogoste črte dušika in kisika. To pa zato, ker absorpcijske črte nastanejo v Zemljini atmosferi, medtem ko svetloba (tako s Sonca kot z drugih zvezd) prodira skozi njo. Le-tu je dušika in kisika največ.

Absorpcijske črte torej ne bodo tako zanimive, razen seveda, če želimo raziskovati sestavo Zemljine atmosfere. Astronomi torej preučujejo emisijske spektralne črte. Absorpcijske jim služijo le kot "orientacija", saj se morajo le-te pojaviti prav v vsaki "mavrici".

Barva zvezd nam govori o njihovi starosti in velikosti. Rdeče zvezde so običajno starejše in večje, modre pa mlajše in manjše. Barva zvezd nam neposredno govori tudi o njihovi temperaturi na površini. Modre zvezde so na primer bolj vroče kot rdeče.

Z opazovanjem spektra izsevane zvezdne svetlobe in spektralnih črt v njem pa lahko ugotovimo tudi to, ali se zvezda od nas oddaljuje ali se nam bližja, kot tudi to, kako hitra je. V ta namen uporabimo pojav, ki mu v fiziki pravijo Dopplerjev pojav. Podobno kot ima sirena na avtomobilu, ki se nam bližja, višji ton kot takrat, ko se oddaljuje ... - lahko opazimo tudi premik

Tudi zvezde Oriona lahko gledamo v mavricah. Na sliki je lepo vidna izrazita rdeča barva Betelgeuse, ki spada med rdeče zvezde - orjakinje (levo zgoraj)

ZNANE IZJAVE

Človek je bitje, v bistvu nezadovoljno z ostalimi.

(ČAPEK)

Niso časi slabi, temveč človek.

(John BEAUMONT)

Človek je velika, umazana reka.

(NIETZSCHE)

spektralnih črt v spektru glede na spekter v eno ali drugo smer, odvisno pač od tega ali se zvezda giblje proti nam ali stran od nas.

Glede na to, koliko podatkov lahko pridobimo iz mavric posameznih zvezd, so znanstveniki prišli do sklepa, da zadevi pristopijo projektno. Danes je posnetih okoli 20.000 spektrov najsvetlejših zvezd. Vendar to ni nič v primerjavi s projektom, ki bo potekal v Avstraliji med leti 2006 in 2010. Takrat bodo vsako noč posneli 20.000 zvezdnih spektrov. V tem obdobju nameravajo posneti skupaj kar 50 milijonov zvezd naše Galaksije, kar pa je kljub veliki številki komaj četrta desetinka odstotka vseh zvezd v Galaksiji. Projekt, v katerem sodeluje 11 držav se imenuje RAVE. Vlogo koordinatorja je prevzel nemški inštitut za astrofiziko v Potsdamu. Med sodelujočimi je tudi oddelek za fiziko FMF Univerze v Ljubljani. Več podrobnosti o projektu si lahko ogledate na: <http://www.aip.de/RAVE/PRO301/>

LUNINE MENE

Prvi krajec	02. 10. 2003	ob	21:12
Polna luna	10. 10. 2003	ob	09:28
Zadnji krajec	18. 09. 2003	ob	14:33
Mlaj	25. 09. 2003	ob	14:51
Prvi krajec	01. 11. 2003	ob	05:27
Polna luna	09. 11. 2003	ob	02:15
Popolni Lunin mrk:	09. 11. 2003	ob	02:20

VZHODI IN ZAHODI SONCA

1. 10.	Vzhod: 07:00	1. 11.	Vzhod: 06:42
	Zahod: 18:43		Zahod: 16:49
15. 10.	Vzhod: 07:18	15. 11.	Vzhod: 07:02
	Zahod: 18:17		Zahod: 16:31

PREDSTAVITEV RODOV

ROD STRAŽNIH OGNJEV

Področje delovanja: občine Kranj, Šenčur, Predoslje, Golnik

Leto ustanovitve: 1952

Število aktivnih članov: 150

Struktura rodu: 9 vodov MČ, 9 vodov GG, klub PP (3-je vodi + načelniki PP), mlajše in starejše GRČE (2 skupini)

Spletni naslov: <http://rso.rutka.net/>

Simbolika imena rodu

Ime Stražni ognji izvira še iz časov Jugoslavije; ker smo bili eden severnejših rodov (odredov), smo bili zadolženi za stražo. Ime lahko v modernem pomenu simbolizira tudi straženje ognja in tabora.

Učinkovine:

Sluz, škrob, sladkor, pektin, čreslovine, mastno olje, asparagin, soli, jabolčna kislina, fosfor.

Uporabnost:

Za juhe, prikuhe, omake, v zdravilne namene pomaga pri vnetju dihal in kašlju, vnetju in čiru na želodcu, pri boleznih mokril, belem toku, za ggranje pri vnetjih v ustih in grlu, pri nekaterih kožnih vnetjih in tvorih.

ČAJNA MEŠANICA PRI PLJUČNIH BOLEZNIH

Hladno pripravimo 3 skodelice slezovega čaja. Nato pripravimo čaj iz naslednje mešanice zdravilnih zelišč:

4 dag listov lapuha

4 dag zeli pljučnika

2 dag plodov sladkega janeža

Vzamemo 2 čajni žlički mešanice za 1 skodelico. Poparimo, precedimo in prilijemo hladno pripravljen slezov čaj. Pijemo po požirkih oslajenega z medom.

RIBJA JUHA

Potrebujemo 5 dag slezovih listov, ½ kg osličev, 1 malo čebulo, 2 paradižnika, 1 dcl belega vina, 2 žlici paradižnikove mezge, lovorjev list, timijan, janež, zelen peteršilj, sol in poper.

Priprava:

Skuhajte juho v katero ste dodali začimbe, slezove liste, sol in poper. Kuhajte tako dolgo da se zmehčajo. Medtem očistite osliče in jih narežite na majhne kose, paradižnik očistite in narežite. Vse skupaj dodajte juhi, zalijte z vinom ter primešajte paradižnikovo mezgo. Na juho potresite na drobno narezan peteršilj in še toplo postrezite.

KOSOBRIN

NAVADNI SLEZ (*Althaea officinalis* L.)

Je od 60 do 200 cm visoka trajnica. Glavna korenina je vretenasta, močno razraščena, bela in mesnata. Steblo je pokončno, malo ali nič razraslo. Listi so kratkopecljati, po obeh straneh so gosto mehko dlakavi, sivo zeleni. Beli svetlo rožnati cvetovi so 5 cm dolgi in združeni v grozde. Plodovi so podobni plodovom slezenovca. Zunanja čaša sleza je od 6 do 9 ovršnih listov. Cveti od junija do septembra. Gojeno rastlino najdemo na naših vrtovih in v parkih. V naravi na vlažnih travnikih, nabrežjih, pašnikih, v jarkih.

MINEŠTRA

Potrebujemo ½ kg slezovih listov, 1 liter mesne juhe, 2 stroka česna, ½ skodelice riža, 2 žlici olivnega olja, sol in poper.

Priprava:

Na drobno narežite slezove liste in jih kuhajte v mesni juhi približno 10 minut. Na segretem olju medtem prepražite na drobno narezan česen in ga dajte v juho. Posebej skuhajte riž in ga dodajte juhi, posolite in popoprajte. Na koncu postrezite s parmezanom.

ZDRAVILNI NAPITEK

Potrebujemo 2 čajni žlički slezovih korenin in 2,5 dcl vode.

Priprava:

Posušene in drobno narezane korenine prelijte s hladno vodo, premešajte in pustite stati pol ure. Precedite in sok še iztisnite, rahlo segrejte. Neosladkan čaj pijte, če imate želodčne težave. Če ga osladimo z medom pomaga pri astmi.

SLEZOV SIRUP

Potrebujemo 3 dag nasekljanih korenin, 2 dag 90% alkohola, 6 dcl destilirane vode, 40 dag sladkorja.

Priprava:

Koreninice damo v alkohol in destilirano vodo ter pustimo stati 8 ur. Nato odcedimo in dodamo sladkor. Posodo dobro zamašimo.

Dajemo ga pri mokrem kašlju, bronhitisu, navadnem kašlju in težavah v prsih.

MEDNARODNE

Matic Stergar

Nova metla

Kot obljubljeni, se vam javljam novi dopisnik iz Komisije za mednarodno dejavnost, Matic Stergar. Vajeni ste bili simpatičnih prispevkov Nine Jere in obljubljam vam, da se bom potrudil, da bom ohranil tisto, zaradi česar ste tako radi prebirali mednarodne strani in poskusil še kaj dodati. Vseeno pa se morate zavedati, da nova metla drugače pometa in prav tale moj uvodni članek je namenjen temu, da vas seznanim, kaj bomo počeli.

V KMD-ju se lahko pohvalimo, da smo prva komisija na Zvezi, ki je resno začela z delom že v počitniških dneh. Dobili smo se v Tivoliju in se v objemu avgustovskih sončnih žarkov odločili, kaj bi radi počeli. Pogovarjali smo se o ciljih, sredstvih za njihovo doseganje, sestavili akcijski načrt ... kakorkoli naj se vam to zdi dolgočasno, povedati vam moram, kaj smo dognali. Vsaka priprava na delo je naporna in po malem dolgočasna, a brez nje ne gre. Zato bo dobršen del tega prispevka namenjen uvodnim tednom naše nove komisije, ki ima v naslednjih nekaj letih skrbeti, da bodo komunikacije na vseh nivojih taborniškega organiziranja švigale kot še nikoli.

Najprej se lahko ustavim pri našem novem imenu; KMD se sliši kot še ena izmed tričrkovnih kratic, ki jim večina ne ve pomena, poleg tega pa je še brezosebna. Hitro smo staknili glave in se spomnili igrice "Kdo je zeleni krokodil?". Nam je odlično služila za spoznavanje in zdelo se nam je, da bo lahko tudi vam - namreč, da nas spoznate. Zatorej vedite, ko zagledate takega simpatičnega krokodila, imajo "mednarodniki" spet nekaj za bregom.

Ena izmed glavnih ugotovitev našega uvodnega sestanka je bila, da primanjkuje medijev za pretok informacij o mednarodni dejavnosti, zato smo se odločili postaviti svojo domačo stran, ki se bo enkrat v teh dneh pojavila na rutinem strežniku. Namen imamo zasnovati tudi obširno bazo podatkov in mednarodnih kontaktnih oseb, da vam bomo kar naj-

bolj približali vse kar morate vedeti, da se boste lažje odločili za potovanja. Ko pa smo ravno pri odločanju; dragi moji, krokodili smo ugotovili, da ste majčkeno zaspani ali leni ali apatični, pa še kako drugače bi lahko imenovali ta pojav. Le redke skupine se samoiniciativno odločijo za odhod daleč od doma in so same pripravljene prevzeti celotno breme organizacije, ki je potrebna za to. Torej vas bomo malo brcnili ...! Nič se ne bojte, da bi kdo dejansko občutil trdoto mojega podplata - brcanje bo zgolj simbolno: trudili se bomo, da vam po čimveč poteh približamo čimveč informacij o mednarodnem dogajanju in za vas postorimo del priprav za potovanje. Čimveč tabornikov bi radi pripravili do tega, da bi se vsaj enkrat nekam odpravili. Ko pa enkrat odpotuješ, to seveda ni zadnjič!

Če na kratko povzamem: naš cilj je, zgotoviti informacije o mednarodni dejavnosti v nekaj medijih in vas pripraviti do tega, da jih boste spremljali. Še nekaj novega bo; krokodili bomo imeli vsak teden uradne ure za kakršna koli vprašanja, ki jih kanite imeti. Za vas bomo spremljali vso pošto, ki pride na Zvezo in vas o njeni vsebini sproti obveščali ter vam hkrati svetovali, če vas kakšna akcija premami in bi se je radi udeležili. Pa še in še ...

Naj bo za prvič dovolj. Glavno je, da si zapomnite krokodila in se navadite, da se za njim skriva šest simpatičnih punc in fantov, ki se trudijo samo za vas.

Uživajte dneve do naslednjič!

NAROČAM REVIJO TABOR

IME IN PRIIMEK: _____

ROD: _____

ULICA: _____

POŠTNA ŠTEVILKA IN KRAJ: _____

NAROČNIKOM PRIZNAMO 20% POPUSTA!

Pošljite na ZTS - Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana

POPOTOVANJA

Katja Žižek

Odmaknjeni na severu Portugalske

Narodni park Montesinho, eden izmed najbolj odročnih predelov Portugalske, je zaradi svoje odmaknjenosti od življenja, kot ga pozna ostala Evropa, pravi biser narodnih zakladov te najzahodnejše evropske države. Kljub svojim lepotam in prijaznim ljudem pa življenje v teh krajih nikakor ni pravljica, grozi mu namreč opustošenje zaradi izseljevanja mlajših generacij.

Popotnikom, še posebno če so mladi in iz "nepoznanih" držav, so vrata v montesinjske hiše na stečaj odprta. Gostoljubni domačini mizo v hipu pogrnejo in postrežejo z vinom in sadjem.

30 krat 70 kilometrov zemlje narodnega parka Montesinho se kot kroha bohota na severu države, še posebno ob španski meji pa izgleda, kot da bi se pred tisočletji z njo poigrali velikani - ogromne skale sredi nizkega rastja so popolnoma nesimetrično, vendar stabilno naložene druga ob drugi ali druga na drugi. Park na leto obišče 50 tisoč turistov, ki si lahko v teh do 1400 metrov visokih krajih odpočijejo od naporenega vsakdanjega tempa. Pravzaprav imajo na izbiro troje: sprehajanje po hribih ob španski meji, sprehajanje po gozdovih med vasicami, kjer ob malo

sreče najdejo tolmane ali slapove za kopanje, ali pa obisk številnih majhnih vasic. Prav te imajo svojevrstno muzejsko vrednost - življenje v njih se zdi, kot da se je ustavilo. Ure tu nimajo pomena, saj je čas pomemben le, ko je treba odgnati živino na pašo ali pobrati krompir na njivi. Za večino prebivalstva svet zunaj meja Montesinha ni pomemben. "Iz kje ste?" me je v Franciji vprašala ena izmed najstarejših gospa, ki jo opazi vsak mimoidoči, saj ure in ure nepremično sloni ob ograji in gleda na "glavno" cesto. Želela sem ji odgovoriti v portugalskem naglasu, seveda s svojim minimalnim znanjem portugalsčine, da prihajam iz Slovenije: "Bom dia, Eslovenia!" In gospe se ni dalo odvrniti od misli, da prihajam iz Alžirije ...

Čeprav se življenje v teh krajih zdi odmaknjeno od globalnih težav, je prav globalizacija tista, zaradi katere montesinjskih vasem grozi opustošenje.

Skale, nametane druga ob drugi, zgledajo, kot da bi jih za seboj odvrgli velikani, potem ko jim žoganje z njimi ni bilo več zanimivo.

Tudi v mestu življenje za vse ni lahko. Medtem, ko v vaseh na severu Portugalske živijo le starejši, po lizbonskih ulicah mlajši izumljajo vedno nove načine, kako preživeti. Mladega prebivalstva tu skorajda ni več, saj so vsi odšli na lov za denarjem v Vinhais ali v Braganço, najbližji veliki mesti, ali dalje v Porto in celo Lizbono. Ko se sprehajaš po vaseh, je prava redkost celo, če srečaš nekoga, ki je mlajši od 60 let - otroci so povečini le na počitnicah pri starih starših. Glavna težava, s katero se srečujejo upravitelji parka je torej, do katere mere spustiti globalizacijo in turizem v te kraje, da se ne izgubi prvinskost življenja in po drugi strani, kako omogočiti preživetje kmetom, če se v parku ne začne spodbujati turizma in lokalnega kmetijstva. Kmetje namreč pridelajo le toliko hrane, da preživijo, presežke pa zamenjajo s sosedi ali z njimi nahranijo živino. Vlada namreč ne kupuje dražjih biološko pridelanih poljščin in sadja iz Montesinha, ampak raje industrijsko pridelane in manj kakovostne proizvode iz tujine. Izvrsten primer je goveje meso, značilnost za te kraje, ki ima za mestnega otroka popolnoma drugačen okus, kot v trgovini kupljeno. Krav namreč ne hranijo z umetnimi hranili, ampak se same pasejo bo hribovskih pašnikov, kar je

vzrok za večjo kakovost mesa. Idealen način bi bilo torej združiti kmetijstvo s turizmom, neke vrste kmečki turizem, ki bi kot največjo turistično znamenitost predstavljal prav način življenja prebivalcev Montesinha in ga zaradi turizma ne bo spreminjal. Šele takrat bo življenje tu spet perspektivno, tudi za mlajšo generacijo.

V večini teh vasic, ena izmed njih je França, še vedno živijo skupinski način življenja: vsakdo poskrbi za nekaj, pa se vsem dobro godi. Pred leti so vaščani zbrali denar in si skupaj kupili bika, s katerim osemenjujejo vse krave v vasi. V teh krajih tudi ni nenavadno, če pastir na pašo odpelje še sosedove ovce. Najbolj navaden pojav je, ko se čreda krav v spremstvu osla in nekaj ovac sprehaja po vaških ulicah. Najbolj nenavaden pojav pa smo bili prav mi, mladi študenti s fotoaparati, ki smo se sprehajali po vaseh. Vaščani so nas z nasmehom na ustih sprva začudeno opazovali, češ zakaj je naša vas tako zanimiva, nato pa so nas že pogumno ogovarjali. Poleg portugalsčine in španščine se lahko z ljudmi v teh krajih klepeta tudi v francoščini, saj so se ljudje v sedemdesetih letih pred revolucijo leta 1974 iz parka Montesinho masovno izseljevali v Francijo (od tod tudi

Požar v hudi vročini ne prizanesi niti krajem, ki ležijo nad 1000 metrov visoko - pogled na požgana drevesa v Montesinhu.

ime ene izmed vasic, Françe, ki pomeni Francija), večina pa jih je nazaj prišla v devetdesetih. Značilno za Portugalce je, da je meja med popolnim tujcem in prijateljem zelo tenka. Mimoidočega, ki se z njimi zaplete v pogovor, medtem ko sedijo in se pogovarjajo pred hišo, že kmalu povabijo na kosilo ali pa le na malico, če čas še ni prikladen za kosilo, od tega pa jih ne odvrne niti dejstvo, da se ne moreta sporazumeti v skupnem jeziku. Zavrtnive niso preveč veseli, zdi se celo, kot da bi bili užaljeni, a kljub temu kaj kmalu prinesejo vsaj sadje. Ob obisku ene družine kaj kmalu cela ulica ali cel trg opazi, da se pri enem od sosedov "nekaj dogaja", gostitelju pa se dobro zdi, da je prav on tisti, ki gosti prišleke, o katerih bo vas govorila še dolgo, saj je pisana družina mladih novinarjev in fotografov, ki so si te kraje zbrali za počitnice, prava popestritev enoličnemu vsakdanu.

Milnar Antonio iz vasi Sao Juliao de Palacios nam je ob vaškem mlinu na žaru spekel postrvi, njegova žena Maria pa je potočila nekaj solcij, ko smo odšli. Kljub temu, da smo skupaj preživeli le dve uri, se je na nas navezala kot na svoje vnuke.

TRENUTKI

Tokrat sem se potepala po vodah širnega spleta. In naletela na Pot Lilian Garnier Bridges, na izziv, ki te utegne popeljati k srečanju s samim seboj. Se predaš novi dogodivščini?

Razlog za življenje imaš, smisel biti živ, če imaš Zlato Pot. To je kadar najdeš svojo dušo in jo pokažeš svetu. To je skupek tvojega duha, ki ga udejanjaš. Zlata Pot ne pomeni nujno preživetja, vendar tvoje življenje naredi veliko boljše.

Pot vsakega od nas je drugačna. Ne sodi poti, po katerih hodijo drugi, po svoji poti. Na moji poti me čaka več nalog. Pomembno je spoznati, kam naj bi šel in ne, kam misliš, da bi moral iti. Eno najpomembnejših načel na poti je: vetrovi spre-

memb te ne morejo premakniti, razen če si že sam v akciji. To pomeni, da je nekaj časa pomembno, da le preprosto miruješ in se sprašuješ, vendar pa je bolje, da nekaj narediš narobe, da se tega zaveš in nato spremeniš smer, kot pa da nič ne narediš. Morda ne boš dobil življenja o kakršnem sanjaš, vendar pa boš dobil življenje, kakršnega naj bi živel.

Ni ti treba rešiti sveta ali zapustiti ogromnih spomenikov, da bi bil na Zlati Poti. Vsakdo ima svoj smisel življenja. Nekaterim je namenjeno, da živijo na veliko, drugi delajo v tišini in komaj opazno. Zlata Pot ne-ka-

terih je vse, kar počnejo. Drugih Pot je redna služba do konca dni. Nekaterih Zlata Pot je hobi, v katerem ves čas neizmerno uživajo, če pa bi se preživljali z njim, morda ne bi bili več zadovoljni.

Da stopiš na svojo pot, moraš tvegati. To je preračunano tveganje, saj se nanj pripravljaj že vse življenje. Ves čas si se uril za dvig vere v sebi.

Globoko v sebi vsakdo ve, zakaj je tukaj. Čas je, da to ugotoviš in poveš.

Lrga

ZLATA POT

JEŽKOV KOTIČEK

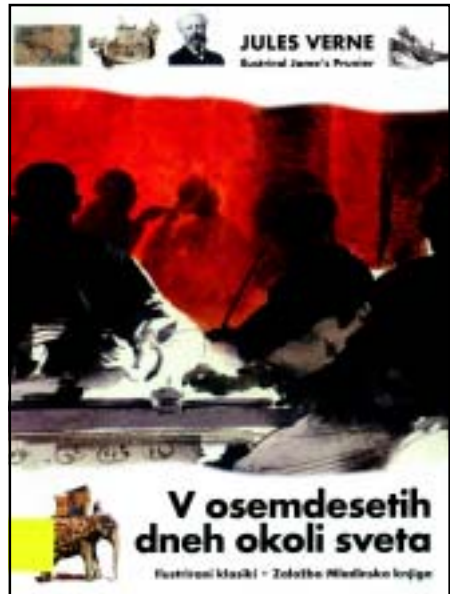
Pogled čez rob časa

Prepričan sem, da ogromen del življenjske popotnice dobimo ljudje v mladosti. V prvih letih - nekateri trdijo mesecih, tednih in celo dnevih življenja - se oblikujejo naše osebne lastnosti. Tako je tudi z bralnimi navadami. Odnos, kakršnega do knjig ustvarimo v mladosti, nam navadno ostane v krvi celo življenje.

Prvo moje obzorje so bile domače knjižne police. Do kam sem segel je bilo odvisno od moje velikosti in iznajdljivosti. Starši pa so poskrbeli, da so prave knjige vedno bile na pravih, meni dosegljivih policah. Izbor knjig je tako rasel z menoj. Prvi "šok" pa sem doživel ob srečanju z osnovnošolsko knjižnico. V mojem spominu ta živi kot pošastno majhen, a sila prijazen kraj, kjer mi nikoli ni bilo dolgčas. Zgubljal sem se med policami in kmalu odkril svet, ki me je posrkal vase. Njegovi junaki pa so me s seboj ponesli v vse mogoče in nemogoče kotičke našega veselja.

Ne vem, kdo je kriv, da je polica z deli **Julesa Verne** bila v naši knjižnici bolj pri tleh. Vem pa, da sem se toliko časa zaletaval vanjo, dokler nisem prebral vsega, kar je na njej od omenjenega pisatelja bilo. Nobeno njegovo delo me tedaj ni razočaralo in pustilo praznega. Odličen uvod v obsežen opus francoskega pisatelja predstavlja legendarna knjiga **V osemdesetih dneh okoli sveta**.

Julesa Verne rodijo leta 1828, le za mišjo dlako pred veliko industrijsko revolucijo, ki je zajela vse kotičke planeta in po svoje spočela tudi skavtsko gibanje. Pisatelj je v svojih

znanstveno - utopičnih pustolovskih romanah, z osupljivo predrznostjo in neomajno vero v napredek, napovedal razvoj, ki je - roko na srce - v veliki meri v 20. stoletju tudi sledil. V svojih delih je gojil kult znanosti in tehnike, ki je takrat bogato presegal meje domišljije njegovih sodobnikov. Njegov pogled na prihodnost je tedaj bil več kot le vizionarski.

V osemdesetih dneh okoli sveta se svojevrstni britanski gentleman Phileas Fogg s svojim služabnikom, zavoljo nenavadne stave, odpravi okoli sveta. Kam, kako, zakaj in s kakšnimi posledicami si preberite sami. Če vas prebrano navduši, ne odlašajte s Popotovanjem na luno, Dvajset tisoč milj pod morjem, ...

Primerno tudi za mlajše bralce!

Jež svetuje, vi preberete:
Jules Verne, **V osemdesetih dneh okoli sveta**

Z ZNANJEM DO ODGOVORA

STRIC VOLK

Z veseljem se moram pohvaliti, da sem minuli september dodobra izkoristil za nabiranje kondicije; v prekrasnem in toplem vremenu sem namreč prehodil večji del naše širne Slovenije. Poleg ptic selivk, ki se pospešeno pripravljajo na odhod v tople kraje in številnih živali, ki si pripravljajo zaloge za dolgo zimo, sem v gozdnih kočah lahko opazoval moje taborniške brate in sestre, ki se pospešeno pripravljajo na novo taborniško leto. Prav pohvale vredna je bila energija in motivacija, ki so jo izžarevali v načrtih za aktivnosti, ki jih bodo izvedli. Na travniku ob robu gozda sem opazil tudi veliko skupino zagnancev, ki so spoznavali užitne rastline, nedaleč stran pa je bilo nekaj tednov prej slišati glasno navijanje na turnirju v odbojki.

Kljub vrvežu pa nisem mogel spregledati petelina, ki me je celo leto spremljal (pravzaprav kar zasledoval) na številnih taborniških akcijah, ki sem jih letos obiskal (v bistvu gre za daljno sorodstvo; vendar je siromaka doletela žalostna usoda in so ga nagačili). Čeprav v trdem stanju, pa je petelin mimoidoče znova in znova nagovarjal naj pridejo na ROT v Škofjo Loko. Prav čestitati moram organizatorju za ustvarjalen pristop in zavzetost za kvalitetno izvedbo te vsekakor zelo pomembne taborniške preizkušnje; in trdno sem prepričan, da se bo ta trud tudi obrestoval.

Vasš stric Volk

1	2	3	3	4	5
2	6	1	7	8	

Pri vsakem vprašanju navajamo tri odgovore. Črko s pravilnim odgovorom vpiši v polje s številko, ki je pred vprašanjem.

1. Katero znano delo je napisal Jules Vern? N - V osemdesetih dneh okoli sveta, L - Dvajset tisoč milj pod morjem, R - Šestnajst

2. Kaj nam pove barva zvezde? I - starost in oddaljenost zvezde, O - starost in velikost zvezde, P - kako hitro se zvezda vrti

3. Kdo je organiziral 6. TOTeM? Č - Ruševci, Š - Rod skalnih taborov, B - Pionirci

4. Na katerem področju delujejo skavti, ki se ukvarjajo s seascoutingom? R - v gozdovih, A - ob morju, B - v puščavi

čavi

5. Kakšne barve so cvetovi navadnega sleza? E - krvavo rdeči, R - Beli ali svetlo rožnati, G - rumeno-zeleni ali svetlo zeleni

6. S katerimi jeziki v portugalskem narodnem parku Montesinho ne moremo zgrešiti v pogovoru z domačini? V - francosko, portugalsko in špansko R - portugalsko, špansko in italijansko, Z - špansko, francosko in angleško

7. Kdaj praznujemo noč čarownic? E - 30. oktobra, M - 31. novembra, I - 31. oktobra

8. Kje je bil organiziran Roverway 2003? O - v Španiji, C - na Portugalskem, D - na Švedskem

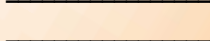
REŠITEV IZ ŠTEVILKE 9:

NETOPIRJEV LET

Rešitve so: _____

 LIEBER
Penzion-restavracija
Sreznje Gmejnje 32e

 ZADRUGA

 JAZON

Reševalec: _____

 DROGA

